VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Arad városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVIII. évfolyam, 5421. szám

4 oldal, 20 bani

Szombat, 1962. augusztus 11.

Fokozzuk az új tanév előkészítésének munkálatait

Már csak néhány hét maradt az uj iskolaév megkezdéséig. Ezzel az eseménnyel kapcsolatban az iskolák vezetőségei, a pártszervek és pártszervezetek irányitásával, a községi néptanácsok segitségével arra használták fel a szünidő napjait, hogy előkészitsék az uj iskolai év jó körülmények közötti megkezdését.

Az előkészületek menetének és általános helyzetének megállapitása végett rajonunk több iskolájában felmértük az eddigi munkát.

Az iskolaév megkezdésére készen

A pártszervezetek irányitásával Arad rajon legtöbb iskolájában már a szünidő első napjaiban megkezdték az uj tanév megnyitásának előkészitését. Ennek eredményeképpen ezek az iskolák készen állnak a nagy munka megkezdésére. Hadd idézzünk néhány példát. Kovaszincon a tanitás befejezése után a pártszervezet bürója (titkár: Delamarian Ion elvtárs) külön bürógyülésen elemezte a tanulók oktatásában, nevelésében elért eredményeket. Ugyancsak ezen a gyülésen határozták meg azokat a feladatokat, amelyek elvégzésével rendbeszedhetik az iskolaépületet, a szükséges felszereléseket és biztosithatják a tüzelőanyagot. A bürónak egy tagja konkrét feladatot kapott e kérdés irányitásában és végrehajtásában.

Ezután a gyülés után a nyolc osztályos iskola vezetősége (igazgató: Lamos Ileana) a községi néptanács segitségével, a szülői bizottság és a nőbizottság támogatásával megkezdte az iskolahelyiség előkészitését az uj tanévre. Rövid idő alatt bemeszeltek és kifestettek minden tantermet, megjavitották, ahol erre szükség volt, a butorzatot.

Ezután rátértek valamennyi helyiség általános nagytakaritására, aminek végén minden rendben várja már a tanulókat. A tanügyi káderekkel együtt megkezdték a szükséges szemléltető eszközök, valamint a laboratórium felujitását. Már itt is minden a legnagyobb rendben várja az uj tanév kezdetét.

Nagy gondot forditanak a szükséges tankönyvigénylés összeállitására, amit már el is juttattak a rajoni néptanács tanügyi osztályához. Jó gazdákhoz méltóan, az iskola vezetői idejében gondoskodtak a tantermek fütéséhez szükséges tüzelőanyag beszerzéséről. Ennek szállitásához értékes segitséggel járult hozzá a kollektiv gazdaság is.

Szervezett munkával a kovaszinci nyolcosztályos iskola vezetősége még julius hónapban jelenthette, hogy befejezték az uj tanév megnyitásához szükséges előkészületeket.

Hasonlóképpen jártak el a világosi, mácsai, fenlaki, mondorlaki, pécskai, muszkai, székcsányi, nagyfalusi, galsai, magyarádi, ujzimándi, Andrei Saguna-i és több más iskola vezetői, akik a pártszervezetek irányitásával máris teljesitették az uj tanév megnyitásával kapcsolatos feladatokat.

Meg kell gyorsitani az előkészületeket

Ezekben a napokban egyes iskolák valóságos épitőtelepekké váltak, ahol az uj tanév megnyitását készitik elő. Mivel a munkálatokat későn kezdték meg, — különböző kevésbé megindokolt okok miatt, — meg is késtek velük. A németszentpéteri nyolcosztályos iskolában ugyancsak későn kezdtek a munkához. Éppen ezért valamennyi tantermet, még a bentlakást és a laboratóriumot is, teljes felfordulásban találtuk. Aránylag elég sok munkát kell itt elvégezni, amiből mindeddig csupán néhány kisebb javitást fejeztek be. Még hátra van a butorzat kijavitása, az ajtók és ablakok befestése és a bentlakás felszerelésének ellenőrzése. Még nem váltották ki és nem raktározták el teljes egészében a szükséges tüzelőanyagot. Noha a községi néptanács megteremtette a szükséges anyagi feltételeket, a munka végzésének üteme mégis elég lassu.

Vingán sem jobb a helyzet. Itt nem tudják befejezni az iskola két uj tantermét, mivel a községi néptanács nem biztositja a szükséges anyagi segitséget. Hasonlóképpen nem szedték rendbe még az iskolaépület külsejét sem. A laboratóriumban rendetlenség van s az egyik tanteremben sem lehet elvégezni a nagytakaritást, mivel ott gabonát tároltak.

— s —

(Folytatása a 2-ik oldalon.)

Munkavédelmi intézkedések

A sajtó már hirt adott arról, hogy üzemünk, az Aradi Cukorgyár idejében felkészült az 1962—63-as termelési idényre. Ezuttal arról irunk, hogy milyen munkavédelmi intézkedéseket foganatositottak vállalatunknál a javitási időszak folyamán. Előljáróban meg szeretném emliteni, hogy az üzem pártalapszervezete, valamint a müszaki-ügyviteli vezetőség ebben az esztendőben is különös gondot forditott e kérdésre. Hónapokkal ezelőtt intézkedési tervet készitettek. Ebben feltüntették mindazokat a munkálatokat, amelyeket munkavédelmi szempontból el kell végezni a gyártási idény kezdetéig.

A fent emlitett intézkedéseken kivül mindenütt, ahol arra szükség van, felszereltük az élénk színü, szembeszökő figyelmeztető táblákat: „Vigyázat, veszélyes!"

Érdemes megemliteni azt is, hogy az emlitett munkálatok tulnyomó többségét már befejeztük.

Brîndas Nicolae,
levelező

Készül a paradicsom- és az uborkakonzerv

A Refacerea konzervgyár gyümölcsfeldolgozó részlegén a munkások lelkesen, szivvel-lélekkel tevékenykednek most, nagy ünnepünk, Augusztus 23. küszöbén. Jelenleg, mivel a gyümölcsfeldolgozás pillanatnyilag szünetel, paradicsomot és uborkát konzerválnak. Igen nagy figyelmet kell forditani dolgozóinknak a paradicsom konzerválására. Ennek ellenére e müveleteknél dolgozó munkásoknak sikerül nem csupán teljesiteniök, hanem tul is szárnyalniok előirányzataikat. Ebben a munkában főként Suciu Veronica, és Purtan Susana elvtársnő érdemel dicséretet. Átlagban a 8 órai müszak alatt nem kevesebb, mint 10—15 százalékkal haladják tul normájukat. A fent emlitettek mellett nem feledkezhetünk meg Weimann Mária, Stefan Maria, Stan Aurica és Ghior Elena elvtársnőkről sem, akik szintén jelentékeny sikereket érnek el munkájukban. Valamennyien példát mutatnak a többi dolgozónak és jelentékenyen kiveszik részüket az üzemosztályon elért eredményekből.

Mészár Mária,
levelező

Augusztus 23 tiszteletére

A Vagongyárban

Üzemeink és gyáraink dolgozói nagy lelkesedéssel készülnek hazánk felszabadulása 18. évfordulójának megünneplésére. Az aradi Vagongyár munkaközössége az ünnep méltó köszöntésére felajánlásokat tett mind a terv mutatószámainak határidő előtti teljesitésére, mind a minőség javitására és a termelékenység növelésére. Vállalták, hogy az anyagok gazdaságos felhasználásával jelentős mértékben hozzájárulnak a termékek önköltségi árának csökkentéséhez. Igy például a vállalat 1-es számu előkészitő részlegén a dolgozók jelentős felajánlásokat tettek. A Frese Lazar vezette brigád tagjai elhatározták, hogy a GVS vagonokhoz szükséges alkatrészeket öt nappal határidő előtt befejezik, emellett jelentős összegü megtakaritást eszközölnek. Az Erman János brigádfelelős vezette munkaközösség sem akar kimaradni a nagy versenyből. Igy vállalták, hogy a GVS vagonokhoz szükséges összes alkatrészeket augusztus 22-ig átadják a szereldének és azok kiváló minőségüek lesznek.

Az 1-es számu előkészitő részleg dolgozóinak szilárd elhatározása, hogy a felajánlást teljesitik, sőt tul is szárnyalják. Ezt bizonyitja az is, hogy augusztus első tiz napjában a GVS tipusu vagonoknál a tervet 23 százalékkal szárnyalták tul.

A vállalat előkészitő részlege mögött nem akarnak lemaradni a hegesztő-szerelő részleg dolgozói sem. A részleg munkaközössége vállalta, hogy augusztus 23 tiszteletére 49.400 lejt takaritanak meg terven felül. Ugyancsak vállalták, hogy a GVS vagonoknál 26.045 lej értékü megtakaritást eszközölnek. A Kiss Sándor vezette brigád vállalta, hogy a tervet egy vagonnal tulszárnyalja és az elektródok, köszörükövek, stb. ésszerü felhasználásával jelentős megtakaritást érnek el. Értékes felajánlásokkal köszöntik augusztus 23-át a Dragan Traian, Ignat Constantin, Ionete Gheorghe, Odvereanu Dumitru és más kommunisták által vezetett brigádok is.

A December 30 textilüzemek

dolgozói is értékes vállalásokat tettek dolgozó népünk nagy ünnepének, augusztus 23-ának köszöntésére. Az üzem minden részlegén mozgósitó feliratok ösztönzik a dolgozókat a vállalások teljesitésére és tulszárnyalására. Az I.-es II.-es számu szövőde dolgozói a napokban megtartott termelési értekezleteken emlitésre méltó felajánlásokat tettek. Igy például Tauber Rozália vállalta, hogy tervét 102,5 százalékban teljesiti, és 98 százalékban kiváló minőségü szötteseket termel. Bita Silvia, Trif Elena és Mihut Ecaterina IMSz tagok is vállalták, hogy tervüket 101,5, illetve 102,2 százalékban teljesitik és a minőségnél 100 százalékot érnek el.

Almási Gyula elvtárs, az IPMS Gravura élenjáró dolgozója, kitünő szakember hirében áll az iparágban. S méltán, hiszen ő a vállalat egyik legjobb fémnyomója.

Bővül a szövetkezeti hálózat

A kisipari termelőszövetkezetek munkaközösségei arra törekszenek, hogy az iparvállalatok dolgozóihoz hasonlóan valóra váltsák azokat a nagyszerü feladatokat, amelyeket pártunk III. kongresszusa tüzött elénk. Ehhez azonban az szükséges, hogy szüntelenül bővitsék a kisipari termelőszövetkezetek egységeinek hálózatát. A mi szövetkezetünk — a Muncitorul Pielar — a jelen pillanatban 38 egységgel rendelkezik, amelyek közül öt rajonunk községeiben — Kürtösön, Mácsán, Pankotán és Világoson — a többi pedig a belvárosban és Arad különböző kerületeiben található. Itt számolunk be arról, hogy a közeljövőben ujabb rendelési üzletünk nyilik meg a belvárosban, a Closca utca sarkán, valamint további javitómühelyeket adunk át rendeltetésüknek Ségában és Buzsákban. A szövetkezeti egységek hálózatának bővitése mellett nagy gondot forditunk arra is, hogy bizonyos egységeket, mind a megrendelési, mind a javitási hálózat vonatkozásában, összevonjuk s ezáltal is csökkentsük az ügyviteli kiadásokat és jövedelmezőbbekké tegyük a részlegeket. Tervünk továbbá, hogy kombinált csiszoló-tisztázó gépeket szereljünk fel több javitási részlegen. Intézkedtünk arról is, hogy uj berendezésekkel lássuk el egységeink egy részét. Emlitésre méltó az is, hogy Augusztus 23 tiszteletére több üzletnél végzünk külső munkálatokat, igy a Március 6 utcában lévő 6-os számu, a Liszt Ferenc utcai 7-es számu egység, valamint a Köztársaság utján lévő két részleg uj cégtáblát kap.

A fentieken kivül elhatároztuk azt is, hogy három megrendelési üzletünket, valamint egy javitómühelyt ugy szervezünk meg, hogy azokban kiváló szakemberek tevékenykedjenek „példás szolgáltatási brigádokba" tömörülve.

Befejezésként pedig arról szeretnék emlitést tenni, hogy szövetkezetünk dolgozói az esztendő első felében több, mint 1000 kiló talpat és 2900 négyzetdecimétер bőrt takaritottak meg.

Negru Ioan
levelező

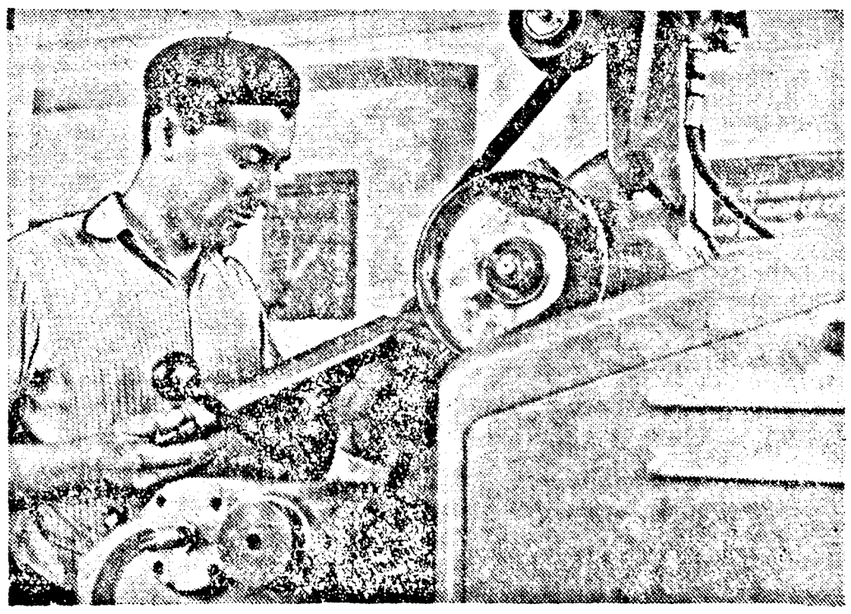

Klug Lőrinc, a Fierarul gyár élenjáró dolgozói közé tartozik. Kiváló szerszámlakatos. Példamutató munkájával arra serkenti a közelében dolgozó szaktársakat, hogy hozzá hasonló kiemelkedő eredményeket érjenek el a termelésben. Ezért választották őt be az IMSz bizottságba.

Az Arad városi Művelődés- és Művészetügyi Bizottság alakuló ülése

Tegnap délután a városi néptanács kisterében tartották meg az Arad város néptanácsa végrehajtó bizottsága mellett müködő Művelődés- és Művészetügyi Bizottság alakuló ülését. Az ülésen számos kulturaktivista, a társadalmi szervezetek több dolgozója, művészek, képzőművészek, mérnökök, tanügyi káderek, valamint a művészet és a kultura más területein tevékenykedő személyek vettek részt.

Az ülés alkalmával hangsulyozták a kulturális-művészeti tevékenység uj szervezési és irányitási formájának jelentőségét a dolgozó tömegek szocialista nevelésében.

Az Arad városi Művelődés- és Művészetügyi Bizottság elnökévé Borst Ioan elvtársat, titkárává pedig Tänzer Ioan elvtársat nevezték ki. Hasonlóképpen kinevezték a bizottság végrehajtó bürójának tagjait. A gyülésen megvitatták az elkövetkező időszakban végzendő kulturális-nevelő tömegmunka feladatait.

A vita részvevői egyöntetüen kiemelték az uj szervezési forma jelentőségét, ugyanakkor értékes javaslatokat tettek a Művelődés- és Művészetügyi Bizottság tevékenységével kapcsolatban.

Az Arad rajoni Művelődés- és Művészetügyi Bizottság alakuló ülése

Tegnap reggel a rajoni néptanács épületében tartották meg a rajoni néptanács végrehajtó bizottsága mellett müködő Művelődés- és Művészetügyi Bizottság alakuló ülését. A gyülésen számos tömegszervezeti aktivista, tanügyi káder, mérnök, kollektiv gazdasági elnök, a községi néptanácsok végrehajtó bizottságainak elnökei vettek részt.

Az ülésen Toader Iulian elvtárs, a rajoni néptanács végrehajtó bizottságának titkára felolvasta az uj szerv megalakulásáról szóló határozatot.

Az Arad rajoni Művelődés- és Művészetügyi Bizottság elnökévé Gherman Teodor elvtársat, titkárává Martin Aurel elvtársat nevezték ki. Hasonlóképpen kinevezték a bizottság végrehajtó bürójának tagjait. A gyülés második részében megvitatták a kulturális-nevelő tevékenységnek időszerü feladatait, valamint a bizottságnak a következő hónapokra szóló intézkedési tervét.

A gyülés számos részvevője hangsulyozta az uj szervezési forma jelentőségét s ugyanakkor értékes javaslatokat tett a most megalakitott bizottság tevékenységével kapcsolatban.

Legújabb események, hírek, jelentések, események, híre

Egész Franciaországban megünnepelték az 1944 augusztus 10-i vasutassztrájk 18. évfordulóját

PARIZS. (Agerpres.) Augusztus 10-én egész Franciaországban megünnepelték az 1944 augusztus 10-i vasutassztrájk 18. évfordulóját. Ez a sztrájk volt a jeladás a párizsi felkelésre, amely véget vetett a francia főváros hitlerista megszállásának.

Az emlékezetes évforduló alkalmából az összes párizsi pályaudvarokon, a fütőházakban és vasuti műhelyekben nagygyüléseket és gyüléseket tartottak és megkoszorusták az emléktáblákat.

Bővül az árukészlet

A Rajonközi Szövetkezeti Arulerakat raktáraiba az utóbbi napokban nagymennyiségü áru érkezett. Nagyrészük már kapható a falusi fogyasztási szövetkezetekben. Igy többi között áruba bocsátottak különböző méretü befőttes üvegeket, amelyek iránt igen nagy az érdeklődés. Sok szép zománcozott edény is kapható, zöld és kék szinben. A szövetkezeti boltokban megjelentek az ujtipusu mosógépek. Faluhelyen is nagy az érdeklődés a most érkezett porszivók iránt. Számos rádió is kapható, a többi között négy uj tipus.

Kiállításra készülnek

A Helyi Szakszervezeti Tanács székházának disztermében furnak, faragnak, kopácsolnak. Kiállitásra készülnek. A felszabadulás évfordulójának ünnepére az aradi közszükségleti cikkeket termelő vállalatok bemutatják legujabb termékeiket. Helyet kapnak itt a textilipari, bőripari, élelmiszeripari, konfekcióipari termékek, valamint más közszükségleti cikkek. A kiállitó vállalatok elküldték legügyesebb szakembereiket, hogy a lehető legtetszetősebben, izlésesen készitsék elő a kiállitási termet.

Kirándulás

Tegnap reggel fél 9 órakor indult utnak egy ujabb kirándulócsoport, a Carpati turisztikai iroda rendezte országos körutra. A harminctagu csoport megtekinti az ország különböző nevezetességeit, autóbuszon beutazzák Erdély, Moldva, Havasalföld, a tengerpart legszebb városait.

Műkedvelő előadás

Holnap, vasárnap este 7 órai kezdettel a nvári szinházban előadást tart a Teba gyár kulturegyüttese. Szinre lépnek ezalkalommal az együttes táncosai, szólóénekesei, zenekara, egyszóval a műkedvelő együttes nagyon tehetséges és vidám gárdája. Az előadás érdekesnek, szinesnek igérkezik.

Korszerű üzletsorok

Nemcsak az üzletek belseje változik naponként, ahol uj áruváltozatok jelennek meg a vásárlók nagy örömére. Külső ünnepi ujruhát is kapnak a nagy nemzeti ünnep, augusztus 23-a tiszteletére. Az ILLA korszerüsiti számos áruház bejáratát és kirakatát. S ebből nyilván következik, hogy nemcsak számos más létesitménnyel válik modernebbé városunk, hanem, az épületek földszintjén huzódó üzletsorok is mind korszerübbek lesznek. Ilyen változtatásokat hajtanak végre a Köztársaság utján, az Avram Iancu téren, a Liszt Ferenc és az Eminescu utcákban.

VERSENYBEN a levelezőkkel

Az adott szó kötelez

Ezekben a napokban különösen lelkes tevékenység folyik üzemünk valamennyi részlegén. A dolgozók arra törekszenek, hogy méltóképpen köszöntsék nagy, pirosbetüs ünnepünket, hazánk felszabadulásának 18. évfordulóját, augusztus 23-át. E nagyszerü célkitüzést állitotta maga elé a Vörös Trikó körkötő osztályának munkaközössége is. A különböző váltásokban tevékenykedő brigádok széleskörü szocialista versenyt folytatnak. Valamennyi brigád kiváló eredményt ért el. A versenyben ezuttal az Andea Ioan kommunista vezette brigád került az élre. Ez nem véletlen. Hiszen üzemünkben mindenki ugy beszél a lelkes kis munkaközösségről, mint a gyár egyik leghosszabb ideje együtt működő munkacsoportjáról. Nagymértékben öregbiti ez a brigád hirnevét, viszont a népszerüséget elsősorban mégis azokkal a kiváló eredményekkel vivta ki, amelyeket a termelésben elért. Legutóbb, a harmadik negyedév első havában is, kiváló teljesitményeket biztositottak a brigádtagok a terv ütemes teljesitése, a termékek minőségének javitása, valamint az önköltségi ár csökkentése terén. Ez utóbbi eredményhez főként a takarékossági mozgalom sikerei járultak hozzá. A brigád termelési terve julius hónapban 101 százalékba vált valóra, a kifogástalan minőségü termékek aránya pedig meghaladta a 97 százalékot. Ezzel egyidőben, a brigádtagoknak sikerült 13.145 kötőtüt megtakaritaniok.

A fent emlitett teljesitményekért a brigád valamennyi tagja dicséretet érdemel. Külön kell megemlitenünk Bociort Doina, László Károly és Iacob Aurelia ifjumunkásokat, akik a tervfeladatok jelentékeny tulszárnyalása és a minőség szüntelen javitása mellett a legtöbb tüt takaritották meg. Bociort Doina takarékossági eredménye például 1389 tü. A három brigádtag által készitett elsőosztályu termékek aránya eléri a 98 százalékot.

Ha felvetjük a kérdést: miként sikerül elérniök ezeket a kiemelkedő eredményeket, akkor a brigádtagok elmondják, hogy teljesitményeik elsősorban a haladó munkamódszerek és kezdeményezések széleskörü gyakorlati alkalmazásának tulajdonithatók. Igy például igen nagy hasznot jelent munkájukban a kölcsönös segitségnyujtás jól bevált módszere.

Most, a nagy ünnep küszöbén, Andea Ioan elvtárs, a brigád vezetője, a kis munkaközösség nevében ujabb felajánlást tett. Vállalta, hogy a brigád 11.000 tüt takarit meg és 97 százalékos átlagos minőségi teljesitmény mellett naponta 220 kilógramm kötöttanyaggal termel többet az előirányzatnál.

Mi valamennyien azt kivánjuk Andea Ioan elvtársnak és a brigád minden tagjának, hogy teljesitse sikeresen ezt a felajánlást is. Meggyőződésünk, hogy másként nem is történhet, hiszen a brigád mindig helytállott adott szavának.

Perényi Katalin
a Vörös Trikó gyár dolgozója

Gondos előkészületek

Egy kulturegyüttes élete tulajdonképpen állandó előkészület. Készülnek a következő előadásra, a különböző vendégszereplésekre, a nagyobb eseményekre, az ünnepi előadásokra. A fenti meghatározás érvényes a vasutasok kulturegyüttesére is. Minden egyes csoport hetenként két izben próbál, gyakorol. Készül a vállalaton belül vagy kivül megrendezett elvtársi összejövetelre, a közös, más együttesekkel megtartott előadásokra, a város különböző kulturotthonaiban vagy távol Aradtól történő vendégszereplésre. Julius 30-án a szólóénekesek a pedagógusokat köszöntötték a kulturpalotai ünnepségen. A következő nap délutánján az egész együttes a nyári szinházban mutatott be teljes estét betöltő müsort. Táncosok, énekesek, zenészek, szavalók szórakoztatták a nagyszámu közönséget. Pár nappal később a fuvószenekar a Marosparton teremtett jó hangulatot a kellemes sétához.

Két héttel ezelőtt a Mosóczy-telepi mozi hüs falai között sokan várták az előadás kezdetét. Sok vasuti dolgozó lakik ebben a városnegyedben. Őket jöttek szórakoztatni. Ezekben a napokban jártak Lipafüreden, találkoztak a különböző vidékről érkezett üdülőkkel, akiknek a pihenés számos kellemes időtöltését müvészi müsorral egészitették ki. Voltak Ötvenesen, majd jártak a Vagongyár klubjában is. Ott is bemutatták: mit tudnak táncosaik, énekeseik, szavalóik.

Mogyoróhéjban körülbelül ilyen egy nagy kulturegyüttes élete. Hol itt, hol ott tünnek fel nevelnek, nevettetnek és szórakoztatnak, de közben állandóan készülnek, uj müsorszámot tanulnak.

Most ismét ünnep közeleg. Ilyenkor szinte megforrosódik az amugy is meleg levegő. A fuvószenekar, amely a menetoszlop élén halad majd, uj számokat tanul be. A táncosok más vállalatok mükedvelőivel együtt készülnek a nagy, közös bemutatóra. A megszokottnál sürübben találkoznak az agitációs brigád tagjai is. Irodalmi-zenés összeállitást próbálnak, amely a müvészet eszközeivel ábrázolja népünk harcát a ma és a holnap létrehozásáért. Ezzel ünnepelnek ők a 18. évfordulón.

Tehát csupa készülődés tapasztalható az együttes minden csoportjában azért, hogy majd amikor szétnyilik a függöny és szemben állnak a közönséggel, müvészit nyujtsanak. Teszik ezt társaik és más vállalatok dolgozóinak szórakoztatására, feláldozzák szabad idejük egyrészét, próbálnak, csiszolják a kialakuló müsorszámot. A munka után, amikor már letették a nagy figyelmet igénylő szolgálat gondját, amikor már a váltás irányitja a szerelvények sorsát, ők szorgalmasan próbálnak...

R. E.

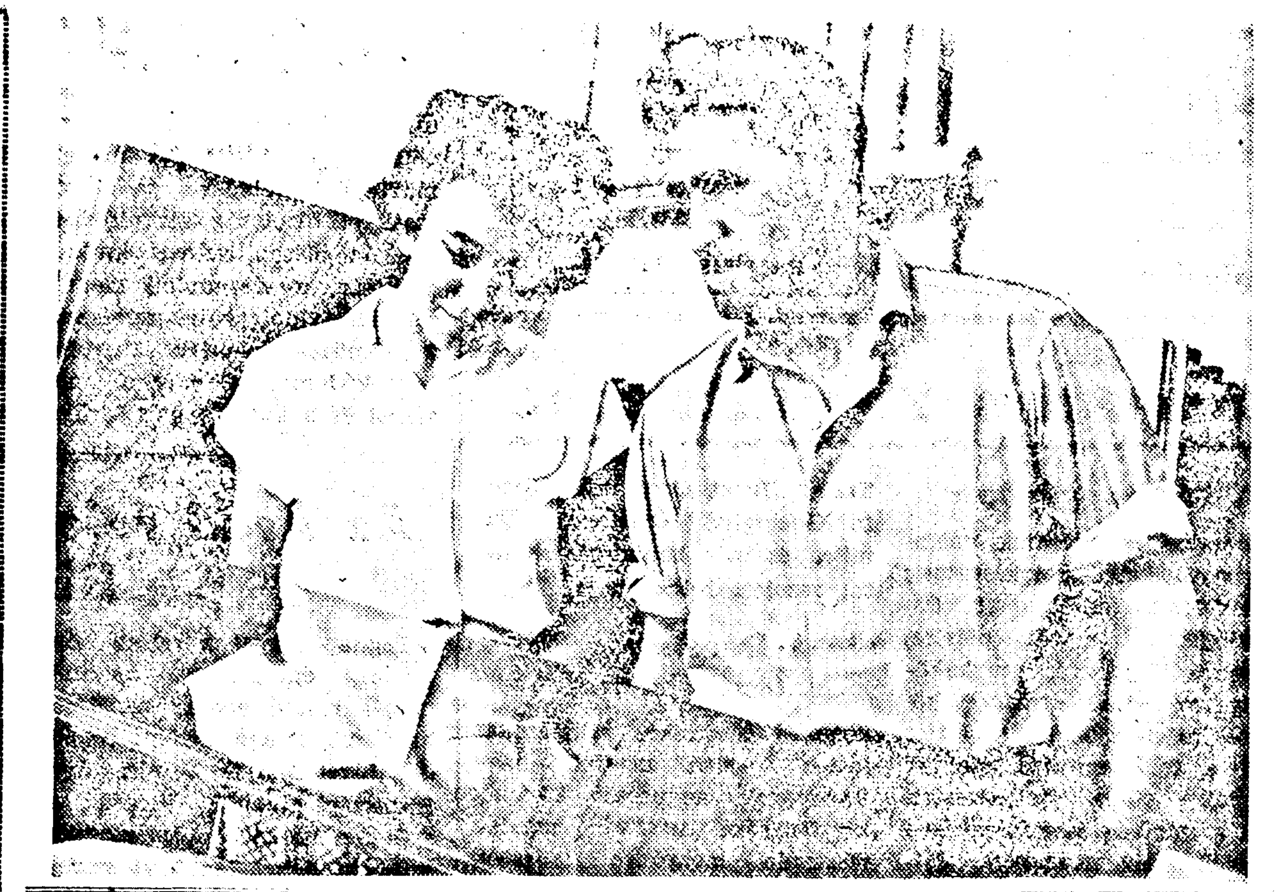

Mint minden iparvállalatnál, a Dózsa György butorgyárban is különös gondot forditanak a termékek minőségére, kivitelezésére. Felvételünk is éppen egy olyan pillanatot örökitett meg, amikor Antal Regina élmunkásnő Hajdu Ferenc minőségi ellenőrrel a minőségi fényezéssel kapcsolatos kérdéseket beszéli meg.

A művelődési otthon a szérűre költözött

A kisiratosiak első látásra valószinüleg tiltakoznak a fenti cim miatt. Igazuk van, hiszen müvelődési otthonuk most is ott áll a régi helyén, a nagyteremmel, vetitőgéppel, uj filmet hirdető plakátjaival. Mégis, a nyári időszakban elnéptelenedett. Ilyenkor dologidőben nem igen jut idő arra, hogy a kisiratosiak felkeressék a müvelődési otthont. Jobbára csak vasárnaponként telik meg jókedvü falusiakkal a nagyterem. Igaz, mostanában hétközben is egyre több fiatal megfordul ott, az augusztus 23.-i ünnepi müsor előkészitésével iparkodnak.

Az aratás-cséplés ideje alatt hiába kerestük a mükedvelőket az otthonban. A kollektivisták a határban igyekeztek szorgos munkával, minél kevesebb szemveszteséggel betakaritani a jövő évi kenyeret. Munkakedvben, lendületben nem is volt hiány. Korareggeltől estig, fáradhatatlanul dolgoztak.

A kérdés most már csak az volt, hogyan szervezzék meg ugy a müvelődési munkát, hogy ilyenkor, dologidőben se legyen kiesés a müvelődési tevékenységben.

Körültekintéssel, ötletességgel segitettek a dolgon. A müvelődési otthon igazgatója, Amtmann Károly, a gazdaság brigádvezetőiben, Bába Jánosban, az 1-es számu és Almási Ferencben, a 2-es számu brigád vezetőjében értékes segitőtársakra talált s igy együtt hamar megszervezték az aratás-cséplés ideje alatt a munkahelyeken a nyári müvelődési munka egyik legfontosabb részét, a politikai tájékoztatót. A szérükön rendszeresen megtartották a politikai tájékoztatókat, ujságot olvastak. A négy szérü-ujságon is rendszeresen váltakoztak a cikkek. Az élmunkások népszerüsitése is csakhamar meghonosodott.

A nyári müvelődési tevékenység a munkahelyen azonban nem merült ki csupán enynyiben. A könyvtár kollektivája is felkereste a mezőn dolgozókat. Szakmai könyvekkel, tudomány népszerüsitő kötetekkel, képes folyóiratokkal gondoskodtak az olvasnivalóról.

Az arató-cséplők ugy érezték ilyenkor, hogy egy kicsit a müvelődési otthon költözött ki hozzájuk, s ennek valamennyien nagy hasznát vették.

Cz. M.

Tároljuk ésszerűen a takarmányokat

Az 1961-es év száraz időjárása, valamint a hosszu tél és a kései kitavaszodás következtében mezőgazdasági egységeinkben nagymértékben felhasználták az állatok szálas és nedvdus takarmánykészletét. A jelenlegi kilátások is arra engednek következtetni, hogy körültekintő, ésszerü munkára van szükség a szálas és nedvdus takarmányok tárolásánál, mert csak igy biztosithatjuk fejlődő állatállományunk számára a megfelelő mennyiségü és minőségü takarmányt.

A szarvasmarhák takarmányozásában igen fontos szerepet tölt be a silókukorica és a cukorgyártástól visszamaradt répaszelet. Ezeknek a takarmányoknak az elraktározása és az etetés pillanatában való minősége a döntő. Ez befolyásolja a tej- és hustermelés növekedését, az önköltség csökkentését.

Nagy általánosságban a silókukoricát leszecskázzák (apritják) és a földbe ásott gödrökbe, árkokba raktározzák, jól tömitik, hogy a levegőt kiszoritsák a takarmányból, majd vastag földréteggel fedik le, hogy biztositsák az erjedést. A silózási módszerek leirásától és hasznosságuk ismertetésétől ezalkalommal eltekintünk. Inkább a silótakarmány ésszerü raktározásáról és tápértékének megőrzéséről kivánunk szólni.

A silótakarmányt télen és tavasszal az esős időkben etetik. Ilyenkor előfordul, hogy a vizzel nagymennyiségü föld jut a takarmány közé, vagy leomlanak a silógödrök oldalai, aminek következtében nagymennyiségü takarmány vész kárba, de ugyanakkor csökken a takarmánykészlet s növekszik az önköltségi ár.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a föld feletti állandó jellegü falközi silóépitmény sokkal gazdaságosabb, nem kell minden évben uj gödröket ásni, nem vész kárba a takarmány és az állatok nincsenek kitéve annak, hogy megbetegedjenek a takarmány közé került földtől.

A csálai kisérleti telepen a kukorica silózását állandó jellegü föld feletti és félig földbe süllyesztett épitményekben végzik. Az épitménynek három fala van, amelyeket termésköből, vagy téglából készitenek. Egy-egy fal vastagsága 40—50 centiméter, hossza 25—30 folyóméter és a falak közötti távolság 7—8 méter. A két szélső fal között a fal egyik végétől kiindulva lejtősen 1 méter mélységig kidobjuk a földet ugy, hogy a fal másik végétől szintén lejtősen mintegy két méter hosszuságban, 1 méter mélységben találkozzék a két lejtő. A lejtők közepén egy 20/20 centiméter kis árkot ásunk, amely összegyüjti a vizet arra a pontra, ahol a gödör két végéből kiinduló lejtő találkozik. Itt gyüjtőgödröt ásunk, amelyet termésKővel, vagy cementtel rakunk ki. A falak magassága a külső szinten a föld szinétől számitva 1,70 méter. Belülről, ahol a lejtők találkoznak, 2,70 centiméter.

A leszecskázott silókukoricát a falak között helyezzük el és KD traktorral, vagy más jármüvel jól tömitjük. A falak végeinél a rést szalmabálákkal zárjuk el s ezt folyton emeljük, ahogy a siló falak közei telnek, mindaddig, mig el nem érjük az épitett fal magasságát. A silózást — különösen amikor már megteltek a falak közei, — nagy figyelemmel kell végezni. Amikor a falközöket teljesen megtöltöttük, lepréseltük, 40—45 centiméter vastagságban cukorrépa szelettel védjük a lesilózott takarmányt. Igy a nedves szelet jól szigeteli a levegőtől a silót, ugyanakkor a szeletből kifolyó lé elősegiti a takarmány erjedését és jó izt ad annak. Annak érdekében, hogy elkerüljük a szeletnél keletkező veszteséget — mivel a levegővel való érintkezés következtében a szelet felszinén 10—15 centiméter vastagságban száradás áll be — a szeletet szalmaréteggel fedjük le. Igy sem a silóból, sem a szeletből semmi sem vész kárba. Ugyanakkor a gyüjtőmedencében megmentjük és értékesen hasznositjuk a két takarmányból összefolyt levet is.

Az igy silózott kukoricánál elkerüljük minden veszteséget, állatainknak mind mennyiségileg, mind pedig minőségileg elegendő takarmányt biztositunk, csökkentjük az állattenyésztés önköltségi árát.

A falközi silózás és a silónak friss répaszelettel történő lefedése igen hasznos és gazdaságos. Éppen ezért célszerü, hogy minél több mezőgazdasági egységben ilyen módszert alkalmazzanak.

Ciurea Gheorghe,
mezőgazdasági mérnök

Szőlészeti szakemberek országos értekezlete

Az odobesti szőlészeti kisérleti állomáson az elmult napokban zajlott le a szőlészeti szakemberek országos értekezlete. Az ország szőlészeti kisérleti állomásai, az állami gazdaságok és az Élelmiszeripari Minisztérium 100 mérnöke és technikusa megvitatta a szüretelés és a leszüretelt szőlő feldolgozásának előkészitésével kapcsolatos kérdéseket, valamint a bor minőségi feljavitásának módozatait.

Pénzelőlegeket osztottak

Azokban a kollektiv gazdaságokban, ahol a gazdaság vezető tanácsa követte pártunk utmutatását s ugy szervezte meg a gazdaság tevékenységét, hogy az év első felében is minél nagyobb mennyiségü pénzbevétel folyjon be a gazdasághoz, ott biztositották, hogy kéthavonként osszanak pénzelőleget. A kisiratosi kollektiv gazdaságban például negyedszer osztottak pénzelőleget: 6 lejt egy-egy munkaegységre. A világosi kollektiv gazdaságokban is négyszer került sor pénzelőleg osztásra s egy-egy alkalommal 7 lejt osztottak egy-egy munkaegységre. A pécskai Dózsa György kollektiv gazdaságban háromszor osztottak pénzelőleget. Ugyanigy a Munárban is, ahol egy-egy munkanap egységre 8 lej jutott előlegként.

Spartakiád Spartakiád

A Nyári Szpártákiád rajonok közötti szakasza

Aradon bonyolitják le vasárnap a Nyári Szpártákiád rajonok közötti szakaszának versenyeit, amelyen Arad rajon és város, valamint Lippa rajon és Nagyszentmiklós rajon legjobb sportolói vesznek részt, akik helyezést értek el a rajoni szakaszon.

A versenyeket megnyitó ünnepséget az ICA stadionban tartják meg 9 órai kezdettel. Itt rendezik meg a kézilabda, ojna és birkozó mérkőzéseket is.

A női és férfi röplabda mérkőzések szinhelye a Constructorul pálya lesz 10 órai kezdettel.

Új sportközösség létesült

Az IOIL Electrometal munkásainak, technikusainak és tisztviselőinek régi óhaja teljesült a napokban: sportközösség létesült vállalatukban is. Az alakuló gyülésen Cismas Viorelt választották meg a sportközösség elnökévé, Modiga Mirceat pedig titkárrá. Az uj sportközösség, amely 360 TSU tagot számlál, a következő szakosztályokkal müködik majd: sakk, labdarugás és röplabda.

Az Electrometal sportközösség vezetősége és tagjai már munkához is láttak és céljuk az, hogy minél elevenebb tevékenységet fejtsenek ki.

Néhány sorban

Szeptember 2 és 7 között a lengyelországi Lodzban kerül sor a harmadizben megrendezett „Dinamoviád" nemzetközi ökölvivó versenyekre. Ebben az évben a prágai Ruda Hvezda, a szófiai Spartak, a berlini Dynamo, a budapesti Dózsa, a bukaresti Dinamo és a varsói Gvardia sportegyesületek legjobb ökölvivói vesznek részt a viadalon. 1959-ben Berlinben a Dynamo (NDK), tavaly pedig Bukarestben a Dinamo (RNK) nyerte a versenyt.

★

Alexej Petrov, szovjet kerékpáros vezet továbbra is a kanadai „St. Laurent" nemzetközi körversenyen. A Granby és Montreal között lefutott 7. szakasz győztese az osztrák A. Christian lett, 2 óra 31,1 p idővel.

Az egyéni verseny állása: 1. Petrov (szovjet), 2. Christian (osztrák), 3. Urhlass (USA), 4. Kapitonov (szovjet), 5. Melihov (szovjet), 6. óra 31,1 p idővel.

A fővárosi Köztársasági Stadionban e hét végén kerül sor a román-bolgár válogatott férfi és női atlétikai mérkőzésre. A mérkőzés szombaton délután 5 órakor, vasárnap pedig 6 órakor kezdődik. Országunk csapatában szerepel Balázs Jolán világbajnoknő, a Grecescu házaspár, Vámos Zoltán, V. Jurca, Maria Diaconescu-Diti, Ion Sorin, E. Ducu és mások.

★

11 ország képviseletében több mint 150 versenyző vesz részt az Európai női evezős bajnokságokon, amelyeket augusztus 17 és 19 között a Berlin melletti Grünau tavon bonyolitanak le. A Szovjetunió, a Román NK, a Magyar NK és a Német DK női evezősei mind az öt versenyszámban részt vesznek, a Csehszlovák SzK és a Lengyel NK csapatai három számban indulnak. Egyetlen számban részt vesznek Ausztria és Franciaország női evezősei is.

A társadalmi ellenőrző csoportok tevékenységéről

A Helyi Szakszervezeti Tanács utmutatásai alapján a Dózsa György butorgyárban a juniusi szakszervezeti gyülés alkalmával ujra választottuk a társadalmi ellenőrző csoportokat. A Bulz Augustin vezette csoport azt a feladatot kapta, hogy ellenőrizze az Alimentara Helyi Kereskedelmi Szervezet egységeiben a kenyér elosztását. A kapott utasitások értelmében a társadalmi ellenőrző csoport tagjai a 91-es, 114-es élelmiszerüzleteket és a 134-es kenyérelosztót ellenőrizték. Megállapitották, hogy az emlitett egységeket nem látják el a kellő mennyiségü egységes kenyérrel. Igy például a 114-es számu egység, jóllehet megrendelte a szükséges mennyiséget, naponta mégis kevesebbet kap az igénylésnél. Másik hiányosságként állapitották meg, hogy az ellenőrzött egységeket nagyobbrészt kétkilós fehér kenyérrel látják el, pedig a vásárlók inkább félkilós veknit keresnek. Igy sokszor megmarad a kenyér, megszárad és kénytelenek prézlit késziteni belőle. Előfordult az is, hogy a 0,25 lejes kifli többször szárazan érkezett az üzletbe. A vásárlók ilyenkor az elárusitókat bírálták, holott ők nem hibásak. A társadalmi ellenőrző csoport javasolja, hogy a sütőipari vállalat vezetősége a fenti észrevételek értelmében tegye meg a szükséges lépéseket.

Fleischer Jenő,
levelező

A MOZIKBAN VETÍTIK

ARADON

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: A levegő kalózai. NICOLAE BALCESCU filmszinház: Egy ember átjut a falon. HERBÁK JANOS filmszinház: Néma nyomok. I. L. CARAGIALE filmszinház: Post Restant. IFJUSÁGI filmszinház: A nagy Kald. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): Bibor vitorlák. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Az aranycsillagos hercegnő. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): Csavargók.

PÉCSKÁN

DACIA filmszinház: A világ minden aranya. BREINER BÉLA filmszinház: Az egész világ énekel és táncol.

MILYEN IDŐ várható?

Az aradi Meteorológiai Intézet jelenti: Ma, augusztus 11-én kisebb felhőátvonulás, helyenként futó eső lehetséges. A meleg idő tovább tart. Hőmérsékleti értékek napközben 27—33, éjjel pedig 15 és 20 fok között. Gyenge nyugati, észak-nyugati szél.

AZ ARADI TARTOMÁNYI MUZEUM

megtekinthető vasárnap, kedden, szerdán és pénteken délelőtt 10 és 13 és délután 5 és 8 óra között a Kulturpalota épületében. Legalább 15 személyből álló csoportok csütörtökön és szombaton délelőtt is felkereshetik a Muzeumot.

A muzeum következő osztályai tekinthetők meg: szépmüvészeti kiállitás, ókori történelem, és az 1848—49-es forradalom muzeuma.

★

A bukaresti Népmüvészeti Muzeummal együtt rendezett román népmüvészeti kiállitás ugyancsak a fenti időpontban tekinthető meg.

Fokozzuk az új tanév előkészitésének munkálatait

(Folytatás az első oldalról.)

Ugyancsak nem kielégitő az uj tanév előkészitésének üteme a fenlaki gép- és traktorállomás mellett müködő gépesitő szakiskolában sem. Itt egy helyiséget alakitottak át tanteremmé, amelyet azonban mindeddig nem parkettáztak ki. Csak most dolgoznak a villany felszerelésén és ezután kerülhet sor a meszelésre, festésre és a butorok kijavitására.

E munka végzésére nagyon kevés embert mozgósitottak és igy nem biztos, hogy valamennyi feladatot elvégeznek az uj tanév megkezdéséig. Éppen ezért szükséges minél hamarabb intézkedéseket tenni, hogy a fenlaki GTA mellett müködő gépesitő iskolában is idejében elvégezzék a szükséges előkészületet.

Hasonlóképpen lassan halad az uj iskolaév előkészitése Féregyházán, Munáron és Hunedoara-Timisanan, ahol — noha kevés munkát kellene elvégezni, — még azt sem fejezték be.

Idejében át kell adni az új épületeket

Az RMP III. kongresszusának, az iskolák területének növelésére vonatkozó irányelveiből fakadó feladatok valóraváltása érdekében, a rajoni néptanács határozatot hozott, uj iskolaépületek és tantermek létesitésére. Ezek között van a székesuti nyolcosztályos iskolának és egy laboratóriumnak az épitése. A munkálatok jelenlegi állapota bizonyos fokig kielégitő. Az iskola nyolc tantermét befejezték, bevakolták, felszerelték az ajtókat, ablakokat és bevezették a villanyt. Rövidesen befejezik a tantermek padlózatát. Mindezek ellenére azonban még számos olyan tennivaló van, amelyet aránylag rövid idő alatt kell elvégezni. Ezek közé tartozik a cserépkályhák felszerelése a tantermekben, a folyosók cementezése, a rögzitett butorok felszerelése, padok, táblák, katedrák és szekrények beszerzése és a higiéniai létesitmények rendbetétele. Igy tehát szükséges, hogy élénkebbé tegyék a munka ütemét, hogy ez az uj épület is kész lehessen a tanév megkezdéséig.

A monostori iskola épitésénél a munkálatok nem haladnak kielégitően. Csak most kezdték meg az épület befedését, holott nagyobb körültekintéssel a szükséges anyagot korábban is beszerezhették volna. Jelenleg ugyan együtt van a szükséges épitőanyag, a munka mégis lassan halad, mivel kevés embert foglalkoztatnak. Ezzel a kérdéssel feltétlenül foglalkoznia kell a helyi néptanács végrehajtó bizottságának, amelynek kötelessége intézkedéseket hozni a munkálatok meggyorsitására. Hasonlóképpen a kollektiv gazdaság vezetőségének is hozzá kell járulnia ehhez, mivel épitőbrigádjuk végzi a munkálatokat. A nyári betakaritás lassan vége felé közeledik s éppen ezért jóval több munkaerőt kell biztositaniok az uj iskolaépület mielőbbi befejezése érdekében.

A pankotai iskola épitőtelepén élénkebb ritmus észlelhető. Itt főleg az anyagellátással vannak nehézségek. Elsősorban az ajtók és ablakok leszállitását kell sürgetni, mivel ezeknek már augusztus elsején meg kellett volna érkezniök. Hasonló a helyzet a cserépkályhák beszerzésével is. Nagyon elmaradtak a tantermek parkettázásával, noha az ehhez szükséges anyag rendelkezésükre áll.

A téli ellátás — időszerű kérdés

A terepen észleltek azt bizonyitják, hogy számos iskolában még nem biztositották a szükséges fütőanyagot. A fautalványok negyedik negyedévre eső részét még nem váltották ki mindenütt. Igy Féregyházán, Németszentpéteren, Fenlakon, Tornyán, Pécskán, Zimándközön és több más helyen nem biztositották a téli hónapokra a szükséges tüzelőanyagot.

A rajonban azok az iskolák közül, amelyeknek bentlakásuk is van, csak kevés kezdte meg a konzervvel, gyümölccsel és zöldségfélékkel való ellátást. Ezt a munkát nem lehet halogatni. Az iskolaigazgatók e feladat megoldásában nagy segitséget kaphatnak a helyi kollektiv gazdaságok és állami gazdaságok vezetőségétől, amelyek leszállithatják a szükséges mennyiségü zöldséget és főzelékféléket.

Több helyen nem ellenőrizték a bentlakások butorzatát, s igy a hiányokat sem pótolták mindenütt. A fenlaki GTA mellett müködő gépesitő szakiskola bentlakásának például sürgősen 40 ágyra és a hozzávalókra lenne szüksége. Nem fejezték be a bentlakás berendezését Vingán sem. Hasonló a helyzet az orczifalvi és valamivel kisebb mértékben a pécskai és a nagylaki iskoláknál is.

A jelenlegi szakaszban az iskolák téli ellátása különösen időszerü kérdéssé vált, éppen ezért nagy felelősségérzettel kell foglalkozni vele.

Tanulságok

A rajon iskoláiban végzett ellenőrzés azt bizonyitja, hogy ott, ahol a pártszervek és pártszervezetek kellő gonddal irányitották az iskolák vezetőségét az uj iskolai évre való előkészületekben, ahol a néptanácsok biztositották a szükséges anyagi feltételeket, az iskolák készen állnak. Ilyen jó példaként emlithetjük meg az iratosi, majláti, horiai, mondorlaki és több más iskolát.

A németszentpéteri, vingai, sajtényi, sági, orczifalvi, kürtösi és több más iskola ezekben a napokban valóságos épitőteleppé vált, az előkészületek teljes lendülettel haladnak. Mégis szükséges a munka ütemének meggyorsitása, hogy időben befejezhessék ezeket. Különösen az uj épületek befejezésére kell nagyobb gondot forditani. Ennek érdekében a pártszerveknek és szervezeteknek, a helyi néptanácsoknak nyomon kell követniök, hogy az iskolák vezetőségei mennyire foglalkoznak az uj tanév előkészitésével, meg kell nézni milyen az együttmüködés a szülői bizottságokkal, a nőbizottságokkal, a képviselőkkel. A helyi néptanácsoknak értékes segitséget kell adniok az épitkezésekhez szükséges anyagok beszerzésében, a tüzelőanyag elszállitásában, a bentlakások téli ellátásában.

Az uj iskolai év jó körülmények közötti megkezdése nagyon fontos feladat, amelynek teljesitésétől nagymértékben függ az egész év oktatói-nevelői tevékenysége. Éppen ezért az illetékeseknek kellő felelősségérzettel kell foglalkozniok e kérdés megoldásával.

I. I. S. ARADEANCA VÁLLALAT

felvesz 7 elemi osztállyal rendelkező ifjakat, akiket a marosvásárhelyi szakmai iskolába küld szerszámlakatosokká való kiképzés végett

Jelentkezni lehet reggel 7 és 9 óra között a Capitan Ignat utca 9 szám alatt lévő központi irodában.

mi újság a KÜLPOLITIKÁBAN

A világ ifjúságának össze kell fognia

LENINGRÁD. (Agerpres.)
„Az általános és teljes leszerelés a jelenkor problémája. A világ ifjuságának össze kell fognia és vállvetve harcolnia e cél megvalósításáért" — jelentette ki az augusztus 10-i Leningrádi sajtóértekezleten Takami Keiszi, a VIII. Világifjusági és Diák-Béketalálkozón részt vett japán küldöttség vezetője". „A japán haladó ifjuság akárcsak a világ egész ifjusága, küzd a háborus veszély ellen, s meggyőződtem arról, hogy a VIII. Világfesztivál nagy sikereket ért el e tekintetben".

A TASZSZ tudósitójának arra a kérdésére, milyen találkozói voltak a japán küldöttségnek a fesztivál részvevőivel, Obiekawa Dziunitiro a küldöttség helyettes vezetője igy válaszolt: „A leghasznosabb a délkoreai küldöttséggel folytatott beszélgetés volt. Mindkét ország ifjusága kifejezte azt a szándékát, hogy harcol Japán és Dél-Korea között egy csendes-óceáni agressziv tömb megteremtéséért folyó tárgyalások ellen".

Az omani nemzeti felszabaditó harc egyre fokozódik

KAIRÓ. (Agerpres).
Oman kairói képviselete augusztus 9-én nyilvánosságra hozta az omani forradalmi erők főparancsnoksága tanácsának nyilatkozatát.

A nyilatkozat rámutat, hogy az omani nemzeti felszabaditó harc egyre fokozódik.

Az angol hatóságok mindent elkövetnek, hogy a világ ne ismerje meg az igazi omani helyzetet. Szigoru cenzurát vezettek be s nem engedik a tudósitókat Omanba. Még a Vöröskereszt képviselőinek sem engedték meg, hogy Omanba jöjjenek és segitséget nyujtsanak a lakosságnak.

Amint a nyilatkozat hangsulyozza, Anglia uj propagandakampányának fő célja: kisebbiteni az omani nemzeti felszabaditó harc fontosságát és méreteit s ezáltal elterelni a világközvélemény figyelmét erről az országról, valamint arról a lehetőségről, hogy az ENSz-közgyülés legközelebbi ülésszakán megvitassák Oman kérdését.

A leszerelési bizottság plenáris ülése

GENF. (Agerpres). TASZSZ:
A tizennyolchatalmi leszerelési bizottság augusztus 10. plenáris ülésén kizárólag a nukleáris fegyvert célbaszállitó eszközökre vonatkozó leszerelési intézkedéseket vizsgálták meg.

A. DEAN, az USA küldötte beszédében az első leszerelési szakaszban végrehajtandó intézkedések ellenőrzésére helyezte a fő sulyt. Az amerikai küldöttség vezetője az ellenőrzés három vonatkozását boncolgatta. Először: hogyan hajtották végre a szerződés értelmében felszámolandó fegyverzet megsemmisitését; másodszor: hogyan hajtották végre a fegyvergyártás, kiváltképp pedig az ujtipusu fegyverek gyártásának csökkentését, vagy felszámolását s harmadszor: hogyan ellenőrzik a megmaradt fegyvereket, illetve, hogyan akadályozzák a megsemmisitendő fegyverek elrejtését.

V. A. ZORIN érvekkel alátámasztott beszédében elemezte a nyugati hatalmaknak az ellenőrzés kérdésében elfoglalt álláspontját. Hangoztatta, hogy számos szempont, amelyet A. Dean az ellenőrzés két első vonatkozásával kapcsolatban fejtett ki, nincs ellentétben a Szovjetunió álláspontjával.

Ami az ellenőrzés harmadik vonatkozását, vagyis a megmaradt fegyverzet ellenőrzését illeti, a Szovjetunió fel sem veti ezt a problémát, mivel azt javasolja, hogy már az első szakaszban semmisitsék meg az összes célba szállitó eszközöket, s gyakoroljanak teljes ellenőrzést az intézkedés végrehajtása fölött.

A szovjet küldöttség vezetője tüzetesen elemezte a nyugati hatalmak — javaslataik mellett felsorakoztatott — érvelt, hogy az ellenőrzést övezetenként, kisérleti próbák utján hajtsák végre. Zorin bebizonyitotta: a felügyeletnek ez a módja nem biztositja a hatékony ellenőrzést, hanem csak lehetőséget nyujt arra, hogy előzetesen megismerhessék az ország katonai erejét. Olyan körülmények között, amikor a nyugati hatalmak nem fogadják el a szovjet tervet, amely már az elő szakaszban előirányozza a nukleáris fegyvert célba szállitó eszközök teljes felszámolását és fenn akarják tartani ezeknek az eszközöknek a 70 százalékát és az egész nukleáris fegyverzetet — az övezetenként végzett kisérleti ellenőrzés csak fokozza a nukleáris támadás veszélyét.

V. A. Zorin a nyugati hatalmak képviselőihez intézve szavait, kijelentette:

— Fogadják el javaslatunkat, hogy már az első szakaszban teljesen semmisitsük meg a nukleáris fegyvert célba szállitó összes eszközöket és akkor valóban elhihetjük, hogy megállapodásra akarnak jutni a leszerelés kérdéseiben, és nemcsak arra törekszenek, hogy kedvező körülményeket teremtsenek egy preventiv nukleáris háboruhoz. Fogadják el javaslatunkat és akkor könnyebben megegyezhetünk az ellenőrzés valamennyi részletkérdésében és konkrét intézkedésében.

A bizottság tagjai elhatározták, hogy augusztus 15-én plenáris ülést tartanak a nukleáris fegyvert célba szállitó eszközök problémájának megvitatására.

J. Bacon nem az első áldozata az angliai Porton Downce-i központnak

LONDON. (Agerpres.)
Egész Anglia figyelmét a „halálgyárra" irányitotta J. Bacon tudósnak az angol hadügyminisztérium Porton Downce-i bakteriológiai titkos kutatóközpontjában tüdőpestis okozta halála. A Porton Downce-i központ vezetőinek semmiképpen sincsen lnyükre ez a nagy nyilvánosság, a hatóságok gondosan palástolnak mindent, ami fényt vethetne a baktériumháboru e gyárának tevékenységére.

J. Bacon semmiképpen sem az első áldozata a Porton Downce-i központnak. Amint a Tribune laburista hetilap beszámol, néhány évvel ezelőtt a központ egyik 18 éves gyakornoka ezt a kijelentést tette: „Tudom, hogy mit csinálnak itt s ezért állandóan nyugtalan vagyok". A fiatal fiut röviddel ezután elmezavarintézetbe szállitották. Egy orvosnő, aki nem tudta elviselni a Porton Downce-i laboratórium légkörét, megőrült és öngyilkos lett. 1953-ban egy kisérlet során Ronald Mollinson laboráns életét vesztette a Porton Downce-i gázkamrában.

A védekezés szükségessége ürügyén — hangsulyozza a Tribune — a kormány a nukleáris „elriasztó tényezővel" párhuzamosan most „bakteriológiai elriasztó tényezőt" teremt: Nagy mennyiségben tenyészti a „fekete halál" — a pestis bacilusait.

Ugyanezzel a témával foglalkozik a New Statesman cimü hetilap is augusztus 9-i számában. Az ujság a tüdőpestist és a bubópestist „a legesélyesebb jelölteknek minősiti a biológiai fegyver szerepének betöltésére". A New Statesman határozottan visszautasitja a hatóságoknak azt az állitását, hogy a Porton Downce-i munkálatok „békés jellegüek", mivel ezt a laboratóriumot a hadügyminisztérium ellenőrzi.

„Ha a közeljövőben nem valósul meg a leszerelés, a biológiai fegyver rettenetes veszélylyé fajulhat" — figyelmeztet a hetilap.

A japán parlament ülése

TOKIÓ. (Agerpres.)
A japán parlament augusztus 10-i ülésén felszólalt Ikeda, a nemrég átalakitott kormány miniszterelnöke.

„A Japán iránti nemzetközi bizalom biztositásának" szükségességéről szólva, Ikeda felszólitotta a képviselőket, haladéktalanul szavazzák meg azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében Japán Amerikától kapott ugynevezett katonai „segély"-ből hatalmas összegeket kellene visszafizessen az USA-nak.

A japán miniszterelnök ezután bejelentette, hogy kormánya minél rövidebb időn belül és „teljes őszinteséggel" igyekszik „normalizálni" a japán-délkoreai kapcsolatokat, amelyet az ország haladó szellemü közvéleménye a távolkeleti NEATO-tömb ugyelbeütésére irányuló kisérletként könyvel el.

A külkereskedelem kérdéseit fejtegetve Ikeda beismerte, hogy az Európai Közös Piac megalakulása és az USA kormánya által külpolitikai téren foganatositott intézkedések nehéz problémák elé állitják Japánt a külföldi piacokon.

A japán miniszterelnök beismerte, hogy a közszükségleti cikkek árának emelése nagy elégedetlenséget váltott ki az országban.

Ikeda beszédét kommentálva, Yamamoto a szocialista Párt parlamenti csoportjának vezére, hevesen birálta a kormányt amiatt, hogy egyáltalán nem emelt szót a Japánban állomásozó amerikai haderők legutóbbi csapatmozdulatai ellen s nem tiltakozott az ellen sem, hogy az USA nukleáris fegyvert tároljon Okinawa szigetén. Szemére vetette a miniszterelnöknek azt is, hogy egy szóval sem emlékezett meg a „bevételek megkétszerezésére" irányuló politikája kudarcáról.

Hírek a Szovjetunióból

A szovjet kereskedelmi tengeri flotta egyike lesz a világ legkorszerűbb flottáinak

MOSZKVA. (Agerpres.)

A Novosztyi hirügynökség jelentése szerint a szovjet kereskedelmi tengeri flotta egyike lesz a világ legkorszerübb flottáinak.

A szovjet hajóépitőtelepek munkaközösségei az utóbbi években nagy sikereket értek el kiváló kereskedelmi hajók épitésében. Ezek közé tartoznak a Leninszkij Komszomol tipusu turbólégcsavaros hajók is, amelyet óránként 19 csomos (35 km) sebességet is elérnek és 12.000 mérföldet tehetnek meg üzemanyagfelvétel nélkül.

A szokványos árukat szállitó kereskedelmi tengeri flotta ezenkivül az idén kapja meg az első ujfajta teherhajókat. Az uj hajók 11.200 tonnásak, Diesel légcsavarjuk és két hidjuk van.

Gyors ütemben fejlődik a kőolajszállitó szovjet flotta is. A leningrádi hajógyárakban épült Peking, Varsó, Budapest és Prága tartályhajók már a tengereket járják. E tartályhajók vizkiszoritása 27.000 tonna. A szovjet hajógyárakban most Szófia tipusu 43.000 tonnás uj tankhajókat épitenek.

Az utasszállitás céljaira vizalatti hordszárnyakkal ellátott gyorshajók épülnek. Jalta és Szevasztopol között már közlekedik is 40 csomós sebességgel a Sztrela—1 tengeri utasszállitó hajó. Elkészült a Kometa tipusu, vizalatti hordszárnyakkal ellátott, 120 személyes hajó első modellje, az év végéig pedig a 300 személyes utasszállitó repülőhajót is átadják rendeltetésének.

A szovjet kereskedelmi tengeri flotta uj hajóit tökéletes rádiónavigációs készülékekkel, gépesitett és automatizált berendezésekkel szerelték fel.

Felszini bányát épitenek Szirgalán

MOSZKVA. (Agerpres). Az APN hirügynökség jelenti:
Az észtországi, szirgalai óriási felszini bányában évente 4,200.000 tonna bitumenes palát fognak kitermelni.

A bitumenes palát — Észtország legfőbb természeti kincsét — eddig főleg föld alatti bányákban termelték. A felszini fejtés fejlett módszerére való áttérés érdekében most felszini bányát épitenek Szirgalán.

Az uj vállalatot korszerü szovjet gyártmányu gépekkel szerelik fel. A palaréteget lépegető ekszkavátor tárja fel. Az ekszkavátor lapátja 15 köbméter, karjának hossza 90 méter. A fűtőanyagként szolgáló bitumenes palát négy lapátos ekszkavátorokkal rakják be tiz tonnás billenő tehergépkocsikba. A kitermelési folyamatok jórésze gépesitve van.

A bitumenes pala tonnánkénti önköltsége kétszerte alacsonyabb lesz egy tonna tárnában fejtett paláénál.

A Lenin atomjégtörő fedélzetéről jelentik

MURMANSZK. (Agerpres). TASZSZ:

Az északi sarki flotta vezérhajója a Leningrád jégtörővel együtt biztositotta a Timliangesz villamos Diesel-motoroshajó és a Nemirovics-Dancsenko meteroshajó utját a vilkicki szorosban. A hajók óriási jéghegyek között jutottak ki a Laptyejev tengerre, ahol az Indigirka villamos Diesel motoros hajó csatlakozott hozzájuk. A hajók most a Tajmir jégtömb déli része felé tartanak.

A Lenin jégtörő két hónappal ezelőtt indult utjára s azóta sikerrel irányitotta a hajókat a Kara-tengeren.

Fokozódó revansista uszitás Nyugat-Németországban

BERLIN. (Agerpres).
A fékevesztett kommunistaellenes propaganda, a „Kelet-Németország visszahódítására", az ujabb „Drang nach Osten!"-re való revansista uszitás, mindennapos programja a Bundeswehrnek — jelentette ki Horst Kuhner, a Német DK-ba menekült volt tizedes. A parancsnokok minden eszközt felhasználnak arra, hogy a Bundeswehr katonáiban gyülöletet ébresszenek az oroszok iránt, akiket a parancsnokok olyan ellenségnek neveznek, amelyet „feltétlenül meg kell támadni és megsemmisiteni". Horst Kuhner emiatt jobbnak látta megválni a Bundeswehrtől s a Német DK-ba menekülni, ahol uj életet kezdett. Jelenleg hengerész a Magdeburg közelében lévő Waltzwergburg üzemben.

Felrobbant a Bundeswehr egyik repülőgépe

BONN. (Agerpres.)
Augusztus 9-én a nyugat-németországi Mildstedt falu fölött felrobbant a Bundeswehr egyik felderitő repülőgépe. A katasztrófa abban a pillanatban történt, amikor a közelben lévő husumi repülőtérről felszálló gép emelkedni kezdett. A pilóta ejtőernyővel kiugrott és megmenekült. A gép egy házra zuhant, amely nyomban kigyulladt. A falu egyik lakosa megsebesült.

A történtek felháborították Mildstedt lakosságát: nemrég kollektiven tiltakoztak az ellen, hogy a Bundeswehr gépei a falu fölött repüljenek. A husumi katonai támaszpont parancsnoka azonban nem vette figyelembe a tiltakozást s a repülések tovább folytatódtak

Az amerikai sajtó a főbb NATO-hatalmak közötti újabb nézeteltérésekről

NEW YORK. (Agerpres).
Az amerikai sajtó az utóbbi időben megkülönböztetett figyelmet szentelt a főbb NATO-hatalmak közötti ujabb nézeteltéréseknek. Az ujságokban és folyóiratokban mind több olyan cikk jelenik meg, amelyeknek szerzői kénytelenek belsmerni, hogy Nyugat-Európában rohamosan növekszik az amerikai politikával szembeni elégedetlenség.

„Európában szüntelenül csökken az USA népszerüsége — irja a New York Times római tudósitója. — Jelenleg erős amerikaellenesség észlelhető Nyugat-Németországban, valamint Franciaország, sőt Anglia egyes köreiben is. Cook, a New York Herald Tribune tudósitója arról a szakadékról ir, amely az atlanti szövetségben keletkezett a kölcsönös megértés és az irányzatok terén. Cook véleménye szerint ez a szakadék inkább stratégiai, mint taktikai jellegü. A tudósító felteszi a kérdést, hogy „az angolszász hatalmak és az európai kontinentális országok találnak-e majd a NATO jelenlegi erőviszonyai közepette ujabb utat az egység helyreállitására, vagy különböző utakra térnek?"

„A franciákat — mutat rá a New York Times — különösen az USA nukleáris fegyverkezési politikája ingerli. Párizsnak nincsen inyére, hogy az USA nem hajlandó ugyanolyan segitséget nyujtani Franciaországnak, mint Angliának. A németek elégedetlenségének legfőbb oka viszont McNamara katonai politikájában keresendő".

A belga kormány nyiltan beavatkozik Kongó belügyeibe

BRÜSSZEL. (Agerpres).
Henri Fayat, belga külügyminiszterhelyettes augusztus 9-én ismertette a szenátus külügyi bizottságával, hogy milyen álláspontra helyezkedik a belga kormány a Kongói Köztársaság központi kormányának azzal a legutóbbi elhatározásával szemben, hogy az ENSz repülőgépein kivül az összes repülőgépeknek megtiltja a Katanga területe fölötti repüléseket, valamint a postai, táviró- és rádióösszeköttetést Katanga és a külső világ között.

A belga kormány nyiltan beavatkozik Kongó belügyeibe: egyszerüen azt követelte a leopoldvillei kormánytól, hogy hatálytalanitsa ezeket az intézkedéseket, mert „a Katangával fenntartott nemzetközi kapcsolatok megzavarását és Katangának Leopoldville hatáskörébe való visszatérítését célozzák".

KÖZPONTI LOTTÓ

A Központi Lottó augusztus 10-i huzásának nyerőszámai a következők:

74, 79, 36, 10, 33, 60, 19, 80, 89, 69

A-osztály: 33, 74, 10.

B-osztály: 89, 79, 69.

C-osztály: 80, 60, 19.

Átfogó tanulmány a Kelet és a Nyugat közötti kereskedelmi kapcsolatokról

A nyugatnémet Die Welt átfogó tanulmányt közöl Fritz Baade professzortól, a kieli gázdasági kutató intézet volt vezetőjétől. A tanulmányból az alábbi részleteket közöljük:

A Kelet annyira független a Nyugattal való kereskedelemtől, hogy semmiképpen sem lehet nyomást gyakorolni rá, azzal a fenyegetéssel, hogy beszüntetjük a keleti tömb országaival való kereskedelmet... Minthogy a Kelet életképessége semmiképpen sem függ a Nyugattal való kereskedelemtől, kivánatos lenne, hogy a kelet—nyugati kereskedelemről alkotott felfogás ne legyen annyira merev. Mindkét fél meg tud élni az egymással való kereskedelem nélkül, de mindkét fél jobban tudna élni, ha nem minimális, hanem maximális kereskedelmi kapcsolatokat tartana fenn a világ többi részével.

Oroszország a nem-kommunista országoktól nem vásárol első sorban ipari berendezéseket: Oroszország ma oly nagy mértékben iparositott, hogy rengeteg gépet és gyári felszerelést exportál. A Szovjetunió teljes exportjában az ipari termékek csaknem 50 százalékot tesznek ki s ebben a legfontosabb tétel: a gépek és ipari berendezések. Az oroszok által az utóbbi hat évtizedben importált ipari berendezések mindössze 2 százalékát teszik ki a Szovjetunió szerszámgépiparában eszközölt beruházásoknak.

Egy másik valóság, amelyvel szépités nélkül kell szembenéznünk az, hogy Allen W. Dullesnek, a központi hirszerző iroda volt vezetőjének a megállapitása szerint a szovjet szerszámgépipar termelése négyszer haladja meg az amerikait. Az amerikai Seymor Melman kijelentette: a Szovjetunióban egy esztergapad előállitási költsége sokkal kevesebb, mint a nyugati világban. Az előállitási költséget munkaórában, vagyis olyan valutában fejezzük ki, ami a legkönnyebben vethető össze nemzetközi viszonylatban.

A kelet—nyugati kereskedelem fokozódása olyan légkört teremthet, amelyben könnyebben lehetne komoly határozatot hozni a fegyverkezés gyökeres korlátozásáról.

Vessenek véget Chombe rendszerének

LONDON. (Agerpres.)
„Vessenek véget Chombe — napjaink politikai kalóza — rendszerének, akinek kezéhez Patrice Lumumba vére tapad" — követelte Fenner Brockway angol parlamenti képviselő a Tribune cimü hetilapban közölt cikkében.

Brockway megemliti, hogy a belga és angol monopóliumok segitségével Chombe továbbra is hatalmon tartja magát. A monopóliumok pénzelik Chombét és fegyverként használják fel Kongó és Afrika ellen.

Amint a cikk szerzője aggódva hangsulyozza, jelenleg elég bizonyiték van arra, hogy az angol kormány Chombe védelmére használja befolyását. Fenner Brockway követeli, hogy az angol kormány ne akadályozza a kongói kérdés rendezését.

Hazaszállitották Rockwellt az USA-ba

LONDON. (Agerpres).
E. Jegorov, a TASZSZ tudósitója az alábbiakat irja:

Amikor a Pan-American World Airways amerikai légi társaság Ds—8 sugárhajtásu utasszállitó repülőgépe indulásra készen állt a londoni repülőtéren, egy rendőrségi gépkocsi robogott eléje. A gépkocsiból egy rendőröktől kisért egyén szállt ki, sietve felszaladt a repülőgép lépcsőjén, a kabin ajtaja előtt visszafordult, fasiszta üdvözlésre emelte karját, majd eltünt a repülőgép belsejében. A gép néhány perc mulva felszállt és elindult az Egyesült Államok felé. Igy fejeződött be Rockwellnek, az amerikai fasiszták „Führerének" rövid, de nagy port felvert angliai „látogatása".

A Scotland-Yard detektivjei három napon át hasztalanul kutatták Rockwell után. A harmadik napon a „kutatás" már-már egy hollywoodi stilusu olcsó detektivfilmhez hasonlitott.

Néhány mondatban a világ minden tájáról

DELHI. Az indiai parlament alsó kamarájában bejelentették, hogy India lakossága jelenleg 439 millió fő, vagyis az utóbbi 10 év alatt 21,5 százalékkal szaporodott.

A kormány azt is közölte, hogy az irástudók száma tiz év alatt 16,6 százalékról 24 százalékra emelkedett.

★

LONDON. Az angol munkaügyi minisztérium adatai szerint Nagy-Britanniában julius 18-án 400.418 teljes munkanélküli tartottak nyilván s ezek közül körülbelül 196.000 több mint két hónap óta nem dolgozott. Junius 18 és julius 18 között a munkanélküliek száma 7881-gyel növekedett s közülük 5636 az iskolából most kikerült ifju.

★

ISZTAMBUL. Törökországban az utóbbi két év alatt 358 cég ment csődbe. Ezt az adatot a Yeni Istanbul cimü lap közli, hangsulyozva, hogy a csődök nagy számának legfőbb oka a piacon észlelhető pangás. Ha a kormány nem tesz sürgős intézkedéseket — irja a lap — a csődök száma tovább növekszik, ami viszont a munkanélküliség fokozódásához vezet.

★

HANOI. A Vietnámi Hirügynökség jelentése szerint a diemista hatóságok azon kivül, hogy kémeket és diverzánsokat csempésznek Észak-Vietnámba, csaknem naponta diemista katonákat és ügynököket küldenek a demilitarizált övezetbe, hogy ott provokációkat hajtsanak végre a Vietnámi Demokratikus Köztársaság ellen. Három hét alatt 114 ilyen eset történt. Ebben az időszakban összesen 1.096 diemista katonát és ügynököt küldtek a demilitarizált övezetbe.

★

BUENOS AIRES. A Reuter jelentése szerint az argentinai konzervipari dolgozók szakszervezete és a vállalattulajdonosok közötti bérviszály azzal fejeződött be, hogy a szakszervezet elhatározta a sztrájk kihirdetését.

„Az uj munkakonfliktusok — irja a Reuter — még bonyolultabbá teszik Argentina amugy is zavaros helyzetét".

★

VARSÓ. A gdyniai hajóépitő telepen nemrég vizre bocsátották a Topaz nevü első müanyagból készült lengyel tengeri yachtot. A PAP hirügynökség szerint a Topaz 9 méter hosszu, 2.60 méter széles és öt lóerős Penta Md—1 segédmotorral van felszerelve.

A yacht tervelt gdyniai lengyel szakemberek dolgozták ki.

★

PÁRIZS. A délnyugat-franciaországi Var megyében augusztus 8-án óriási tüzvész tört ki, több ember a lángok martaléka lett. Amint a párizsi lapok jelentik, a tüzvész 20 négyzetkilométerre terjedt ki s emiatt 50 helység lakosságát s az itteni nyári táborokban üdülő több ezer kirándulót és gyermeket ki kellett lakoltatni. Számos épület porrá égett. A tüzvész az erdőkben is jelentős kárt tett.

★

TEL AVIV. A Kol Haam cimü lap augusztus 9-i számában ujabb esetet ismertet, amely azt bizonyitja, hogy Izrael együttműködik a nyugatnémet Bundeswehrrel. Amint a lap jelenti, az ATA gyár ujabb rendelést kapott a nyugatnémet hadseregtől nagyszámu kezeslábas gyártására. A gyár igazgatósága magánmühelyeknek továbbitotta a rendelést, hogy elkerülje a munkások tiltakozását.

GUAYAQUIL. Az Ecuadori Kommunista Párt, a Guayas tartományi dolgozók szövetsége és a guayaquili szakszervezetek erélyesen tiltakoznak az ellen, hogy egy csapat huligán megtámadta Pedro Saadnak, az Ecuadori Kommunista Párt KB főtitkárának lakását.

A köztársasági elnökhöz intézett üzenetében a kommunista párt vezetősége rámutat: Guayaquil város reakciós polgármestere arra buzditja hiveit, hogy gyilkolják meg a kommunistákat és a szakszervezeti vezetőket, gyujtsák fel a lakásaikat és „fasiszta diktaturákra jellemző terrorlégkört honositsanak meg".

★

PRETORIA. A France Presse jelentése szerint a Délafrikai Köztársaságban megkezdték Nelson Mandela, az afrikai nemzeti kongresszus egyik vezetője ellen megrendezett per tárgyalását. A törvényszék „uszitással" vádolja Mandelát. Az afrikai vezetőket rendszerint ezzel a váddal illetik, ha más ürügyet nem találnak elitélésükre.

A tudósító szerint ugyanezzel vádolják U. Sziszulut, az afrikai nemzeti kongresszus egy másik vezetőjét is, akit nemrég tartóztattak le s akit rövidesen biróság elé állitanak.

Innen-onnan erről-arról

Rövidebb alvás – *hosszabb élet*

Az alvás, az emberi szervezet felfrissitésének elengedhetetlen, mindennapi feltétele ma már elvesztette évezredes titokzatosságát, rejtélyesnek hitt jelenségeit pontosan ismeri az orvostudomány. Szovjet tudósok sokoldalu és eredményes kisérleteket folytatnak, hogy az alvást mindinkább az egészségvédelem szolgálatába állitsák.

Alvó-kúrák

A szovjet szanatóriumokban — különböző betegségek gyógyitására — ma már széles körben alkalmazzák az alvókurát. A beteg egyéni tulajdonságainak figyelembevételével az orvos akár hetekig tartó alvó-kurát rendel el. Ilyenkor a beteg csak a táplálkozáshoz, tisztálkodáshoz és könnyü testmozgáshoz szükséges időt tölti ébren, a nap nagyobbik részét a gyógyitó alvás foglalja el.

Ugyancsak sikerrel használják fel az alvást bizonyos bonyolult megbetegedések kórismervének meghatározásánál. A mesterségesen előidézett alvás tartama alatt például ki lehet mutatni a pajzsmirigy bizonyos megbetegedéseit, söt az orvos kiszámithatja a mütéthez legalkalmasabb időpontot is. Az idegmegbetegedések gyógyitása terén az alvással végzett kisérletek forradalmi távlatokat igérnek.

Miről óhajt álmodni?

Pavlov korszakalkotó felfedezései nyomán Livanov professzor — a feltételes reflexek elektrofiziológiai laboratóriumában — korszerü technikai mérőeszközökkel kimutatta, hogy az alvás mélysége óráról-órára változik. A felnőttek zöme fokozatosan alszik el, az alvás az első óra végén a legmélyebb, aztán 1—2 órán át gyorsan csökken a mélysége, majd ez a csökkenés lassubbodik, egészen az ébredésig. A mély alvás időszaka mentes minden álomképtől, ezek főként közvetlenül elalvás után és ébredés előtt keletkeznek. Szecsenov fiziológus tanitványai sikeres kisérleteket folytatnak az álom „irányitásával". Fény- és szagingerek behatásával máris sikerült frissitő hatásu álomképeket előidézni. Más módszerrel — elektromos behatással — olyan álmokat idéznek elő, amelyek felfrissitik az emlékezőképességet, és derüs, jókedvü ébredést biztositanak.

Napi 2-3 óra alvás

M. Livanov és V. Ananyeva ujtipusu elektroencefaloszkópja lehetővé tette, hogy az orvos valósággal „láthatja" az alvás időszakait. A szovjet tudósok most az alvási idő minél jobb kihasználása terén folytatnak korszakalkotó kisérleteket. Abból a tényből kiindulva, hogy alvás idején az agyban az aminocsoportokhoz tartozó vegyi anyagok keletkeznek, a vegyészek ujabban olyan vegyszer kivonatolásán dolgoznak, amelyeknek adagolása lehetővé teszi, hogy az emberi szervezet 7—8 óra helyett mindössze 2—3 órai alvással teljesen felfrissüljön, a legcsekélyebb káros hatás nélkül. A. Engelhart professzor véleménye szerint a biokémikusok sikerrel fogják megoldani ezt a problémát. Ugyanezt a célt követik más módszerekkel az elektrofiziológusok. Kutatásaik arra irányulnak, hogy elektromos generátorok behatása alatt az emberi szervezet ugyancsak napi 2—3 órai alvás után teljes mértékben felfrissüljön.

Ha ezek a nagy gonddal végzett tudományos kisérletek a gyakorlati alkalmazás stádiumába lépnek, a felnőtt ember naponta 5—6 órával többet lehet ébren, mint eddig. Az élet jelentős meghosszabbitása ez. A legszebb ajándék, amit az orvostudomány adhat az emberiségnek.

(Megjelent az Uj élet 14. számában).

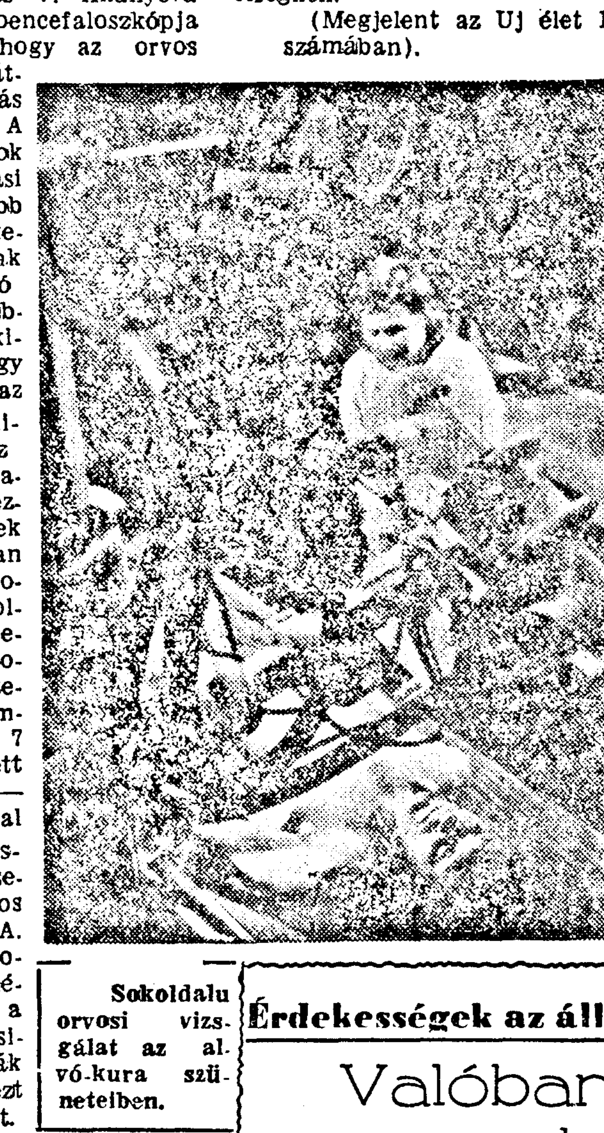

Sokoldalu orvosi vizsgálat az alvó-kura szünetelben.

KÜLÖNÖS ÁRUHÁZ

Leningrád közelében terül el a Zamosztyije nevü kis település, amelyben a Grazsdanszkij szovhoz egyik részlegének munkásai laknak. A település központjában emelkedő uj épület homlokzatán a következő felirat olvasható: Népi áruház.

A zamosztyijei áruház egyelőre az egyedüli élelmiszerbolt a Szovjetunióban, amely közösségi kezelésben müködik. A munkát az üzlet hét tagu tanácsa látja el — mégpedig pénzbeli ellenszolgáltatás nélkül. Az áruházat ez év februárjában nyitották meg és azóta igen népszerüvé vált.

A zamosztyijei „népi áruházban" a vásárló maga választja ki az árut, ugyancsak ő maga számitja ki, majd a pénztárba elhelyezi a fizetendő összeget. A pénzszekrény mellett aprópénzes tálka áll, ebből a vásárló kiveheti a visszajáró összeget. Naponta a tanács egy-egy tagja teljesit szolgálatot az üzletben. Feljegyzi a vásárlók igényeit, kiszámitja és átadja az aznapi bevételt, tisztán tartja a helyiséget.

Tanulságos motoros történet három felvonásban

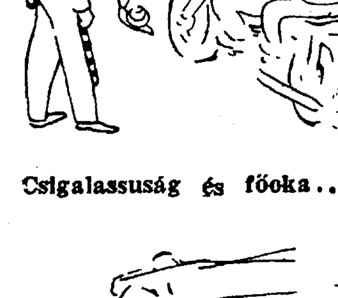

Csigalassuság és főoka...

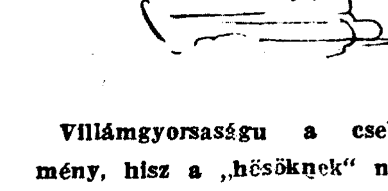

Villámgyorsaságu a cselekmény, hisz a „hősöknek" nincs kitől félniök...

A drámai vég és tanulságai...

Rakéta-repülőgépek

Ujfajta, ezuttal részben kozmikus repülőeszköz megépitéséről olvashatunk a sajtóban. Már a neve is — rakéta-repülőgép — jelzi: különleges hiperszónikus (a hangsebesség négy-ötszörösét meghaladó sebességü) repülőgép és egy nagy méretü hordozórakéta „összeházasitásával" szerkesztették. Célja, hogy a repülés sebességét növeljék, s ezzel egyidőben csökkentsék az utazás önköltségét.

Az ujfajta repülőgép felbocsátásakor hordozó rakétáját — a mesterséges holdhoz, illetve az interkontinentális ballisztikus rakétához hasonlóan — földi inditóállványról bocsáthatják utjára. De első lépcsőként nagyméretü repülőgépeket is alkalmazhatnak. Ez esetben a rakéta-repülőgépet egy szokványos, nagy teherbirásu repülőgép törzse alá függesztik, s amikor a 20—25 km-es magasságot eléri, az uj gép leválik, majd némi vizszintes irányu haladás után, rátér függőleges röppályájára. Ezzel az utóbbi módszerrel nagymennyiségü oxidálószert takarithatnak meg. Az anyarepülőgépet ugyanis olyan sugárhajtómü viszi, amely a levegő oxigénjét használja fel. A légkör legsürübb (mintegy 20—25 km magasságig tartó) rétegének áthatolásához rendkivül sok hajtóanyag — tüzelő és oxidáló szer — szükséges. Azáltal, hogy az anyarepülőgép a környező levegő oxigénjét használja a tüzelőszer elégetéséhez, számottevő megtakaritást érnek el a gép sulyában. S most lássuk, milyen lesz az uj tipusu rakéta-repülőgép pályája?

Az első szakasz, amelyben a rakétahajtómü müködik, azonos lesz a ballisztikus, vagy mesterséges holdat hordozó rakéták pályájának megfelelő szakaszával. A légkör sürübb rétegeiben megközelitőleg függőlegesen halad. Ennek az a célja, hogy a rétegeken gyorsan átrepülve, a levegő ellenállásának hatása minél kisebb legyen. Igy a felhasznált hajtóanyag mennyisége is a legkevesebb lesz. A hordozó-rakéta kiégése után a rakéta-repülőgép a légkörbe való visszatérésig ballisztikus pályán halad, vagyis olyan elipszis mentén, amelynek a távolabbi gyujtópontja egybeesik a Föld középpontjával. Ez a pályaszakasz tehát ugyanaz, mint a ballisztikus rakétáé. Az eltérés a légkörbe való visszatéréskor mutatkozik. A kisfelületü ballisztikus rakéta pályáját ugyanis a légellenállás alig módositja. A sebesen haladó rakéta-repülőgép szárnyfelületén azonban már nagy felhajtó erő keletkezik, ezért a pálya a légkör külső határának eléréskor erősen módosulni fog. A kormány megfelelő müködtetésével a gép a földfelszinnel csaknem párhuzamos, süllyedő jellegü siklópályára állitható be. Milyen hosszu lesz ez a pálya?

Kiszámitották, hogy az óránként 16.000 km-es sebességü hiperszónikus repülőeszköz dinamikus siklásu magassága mintegy 1000 km és a siklás uthossza (közepes siklószámot véve) 4000—5000 km. A nagy szárnyfelületü rakéta-repülőgép a földreszállást nagyméretü repülő-tereken hajthatja végre. A leszállás sebessége jóval nagyobb, mint az eddig ismeretes nagysebességü repülőgépeké.

A rakéta-repülőgépeknek számos előnye van. Számitások szerint a ballisztikus és a siklórepülésből álló röppályán haladó gép hatótávolsága meghaladja a szokványos repülőgépét. A jelenlegi hordozórakéták és az itt várható fejlődést figyelembe véve (a hasznos terheléstől függően) a rakéta-repülőgép hatótávolsága akár 20.000 km is lehet. Ebben az esetben a repülőeszköz közbülső leszállás nélkül a Föld bármely pontját elérheti.

A rakétarepülőgép megépitésében nagy nehézséget jelent többek között, hogy a légkörbe való visszatéréskor fellépő surlódási felmelegedés ellen még nem sikerült megfelelő hütőrendszert vagy hőszigetelést előállitani.

Szerves eredetű részecskéket találtak egy kőmeteoritban

Szovjet tudósok mikroszkopikus nagyságu, szerves eredetü részecskéket találtak egy kőmeteoritban, mely 73 évvel ezelőtt hullott le Dél-Ukrajnában. Ebből a csiraburkoknak arra a meglepő tulajdonságára következtetnek, hogy addig nem feltételezett nagy hőmérsékleti és légnyomásbeli ingadozásokat is kibirnak. A kutatások eredménye számottevően bőviti a földön kivüli életről alkotott ismereteinket.

Szigetépités — robbantással

A Tatár ASZSZK-ban, a Káma folyó jobb partján, Tyihijegori közelében nemrégibben szigetet létesitettek robbantás segitségével. A robbantás következtében 70 ezer köbméter föld repült a levegőbe, s ilymódon kétezer négyzetméternyi területen hatalmas domb létesült. A nagyszabásu robbantást a Káma folyó vizenergiájának hasznositásával kapcsolatosan hajtották végre. Az alsó Káma mentén épülő vizierőmü elkészülte után ugyanis a vizszint mintegy 12 méterrel emelkedik majd, s a viz elöntéssel fenyegeti a környék gazdag kőolajlelőhelyeit, ez a körülmény pedig nagyon megnehezitené a kutató és feltáró munkákat. A tavaszi árhullám elvonulása után a nagy kiterjedésü domb a mesterséges sziget szerepét tölti majd be; a kőolajkutató és termelő berendezéseket erre a dombra telepitik.

— ★ —

HUMOR

Mikor kell megnősülni, vagy elválni? — kérdezték egyszer Bernard Shaw-tól.

— Ha egy férfinek három gombja hiányzik a ruhájáról, akkor sürgősen meg kell nősülnie, vagy el kell válnia — mondta a világhirü iró.

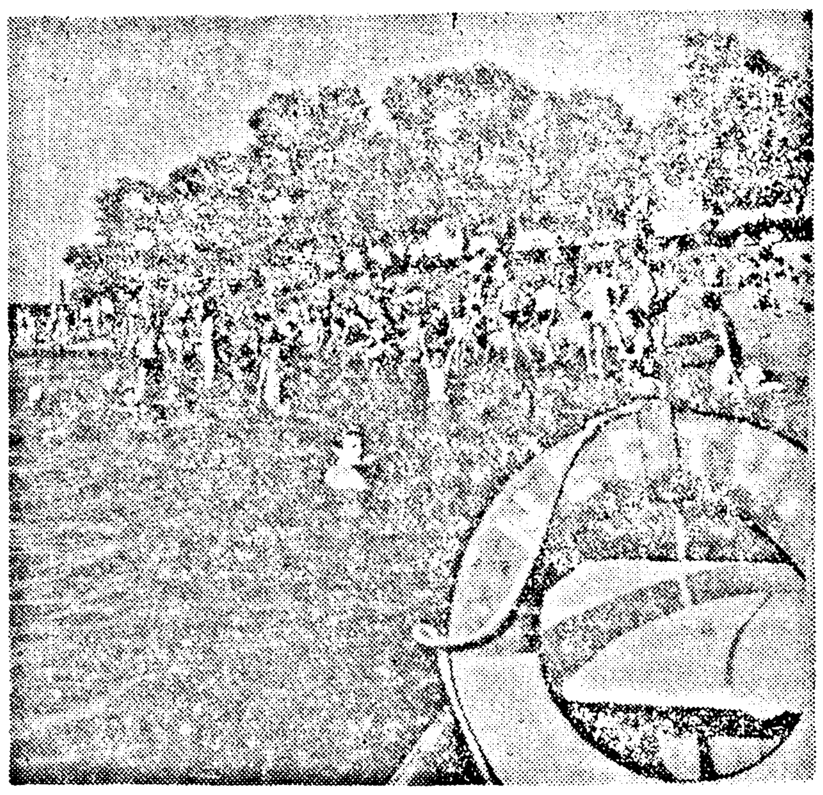

Ismerős a kép? Hát igen, naponta szemtanui lehtünk, amint a Maros tulsó partján a homokszigeten „felsorakoznak" a fürdőzők. S ha tulságosan melegen süt a nap, a hüs hullámokban keresnek menedéket.

(Kelen Ferenc felvétele)

Legtökéletesebb élelmiszerünk:

A TEJ

Örömmel vesszük tudomásul, hogy üzleteinkben egyre gazdagodik a tejtermékek választéka. Népi államunk gondosan megszervezte a tejellátást. S ez azzal a helyes törekvéssel magyarázható, hogy a táplálkozás kalóriadus legyen, ugyanakkor élettani szerepet is töltsön be. A korszerü élelmezés-tudomány szerint ugyanis fő táplálékunk a tej kell hogy legyen. Magyarázata pedig: ez a tökéletes élelmiszer tápanyagaink mind három csoportját, nevezetesen a zsiradékot, a fehérje és a szénhidrát csoportot magába foglalja, mégpedig a leghelyesebb arányban. Kalórikus értékén kivül a tej vitaminokat, ásványi sókat és védőanyagokat is tartalmaz.

Tudja-e, hogy...

...a természetben érdekes társulások vannak növények és rovarok között. Ilyen például a a dél-amerikai trópikus erdőségekben élő hangyafa (Cecropia peltata). A fa üreges törzsében hajlékot ad a hangyáknak s ezek hálából a nyujtott lakásért és táplálékért megvédik a fát az ártalmas rovarok ellen.

...a gruziai méhek tartják a termelékenység világcsucsát — állapitották meg egy amerikai méhészeti kisérleti állomáson. A gruziai méhek kaptárként 145 kiló mézet termelnek, mig olasz rokonaik eddigi világcsucsa 85 kiló volt. Az USA-ban, Franciaországban és Olaszországban már meg is kezdődött a gruziai méhek meghonositása.

...egy prágai feltaláló olyan félvezetős készüléket szerkesztett, amely távolról meg tudja mérni az egyes tárgyak sulyát. A feltaláló Jean Strnad mérnök pontosan megmérte egy tehergépkocsi rakományát anélkül, hogy azt mérlegre állitották volna.

...ahhoz, hogy filmre vegyék mindazt, amit egy ember egy nap leforgása alatt lát, több mint 19 kilométer filmszalagra lenne szükség.

Könyvek az Eminescu utcában

Délelőtt az antikváriumban

Az antikváriumban nagy a sürgés-forgás. Utazóbőröndökből szép, kékesfedelü könyveket raknak ki: „a százkötetes Jókai" érkezett.

És már a vevők is jelentkeznek. (Jókai egyébként is csak „futóvendég" itt. Egy-két óra — és a szindarabok kivételével — a nagy mesemondó minden müve elkél).

Kisdiák Jókai „aradi vonatkozásu" müveit keresi. A boltvezetőnő megmagyarázza, hogy igy, külön, ilyen cimmel nem található, de az „összesben" benne van.

De ugyanugy, keresik az érdeklődők Eminescut, Petőfit, Puskint, Shakespearet és a világirodalom valamennyi remekművét.

Jókait sokan keresik románul. A román remekirók is csak keveset „időznek" a polcokon.

Szemüveges — ugynevezett „könyvmoly" — nézegeti a szótárakat, nyelvtanokat.

„Minden évszaknak meg van a maga „keresett nyelve" — mondja Weiss Ilona, a boltvezető. A szótárak is gyorsan gazdára találnak.

De nagy a keletjük a müszaki könyveknek is. Vannak szakemberek, akik naponta érdeklődnek az „ujdonságok" felől.

Mert az antikvárium törzsközönsége, mintha rádióhullámokon értesülne, egy pillanat alatt megjelenik, ha ujabb könyvek érkeznek.

Vannak bibliofil vevők. A szépen kötött, szépnyomásu, a könyvbarátok izlését kielégitő müveket keresik. Ők veszik az elvezir (szép, hosszukás) alaku könyveket és a költők „első" kiadásait. (Igy talált gazdára néhány elsőkiadásu Ady).

A lexikonbarátok a tudás süritett ismerettárait keresik. Keresik a zenei és a müvészeti lexikonokat.

A müvészettörténet iránt talán soha sem érdeklődtek annyian, mint éppen napjainkban... (Most egy fiatal pár a Rembrandt albumot nézegeti). A szépen illusztrált hazai és külföldi müvészettörténeti könyvek szintén csak „átmenő" vendégek itt.

Ha az embernek van elegendő ráérő ideje, sokféle embert és izlést tanulmányozhat az antikváriumban.

A könyvinyencek mellett ott vannak szép számmal a rendszeresen és módszeresen könyvet gyüjtők. Az otthoni kispolcon rendre gyülnek a könyvek és a boldog tulajdonos mindennap „benéz" ide, a könyvek birodalmába.

Babits irja a világirodalom történetében, hogy a XVIII. század kedvelt müfaja volt a „könyvek háboruja", vagyis egy könyvtár könyvei vitatkoztak a klasszikusok értékéről, vagy egyéb időszerü kérdésről.

Milyen is lehetne egy ilyen „könyvek vitája", itt, az antikváriumban?

A vaskos regények talán hajbakapnának az utleirásokkal, vagy figyelmesen hallgatnák egy-egy uj jövevény élettörténetét. A különös és furcsa könyvek történetét is érdemes volna megirni.

Hogy is mondta az ókori szerző: „Minden könyvnek megvan a maga sorsa"...

Itt, az antikváriumban emberek találkoznak a könyvvel, az emberi kultura többévezredes hordozójával.

(f. d.)

Érdekességek az állatvilágban

Valóban átalussza a medve a telet?

Azt mondják, hogy a medve átalussza a telet, különösen az életterének északi területein uralkodó rendkivüli hidegeket. Szigoruan véve azonban a medvék téli álma nem igazi téli álom. Test hőmérsékletük és lélegzésük viszonylag normális marad és ha közben melegebb időszak következik be, felkelnek és egy-két napig kint is maradnak mielőtt megint visszatérnének hálóhelyükre. Téli álmából a medve sokkal könnyebben felzavarható, mint ezt általában gondolják s hamarosan elveszi a kedvét annak, aki ilyenkor tulságosan megközeliti. És ha a látogató idejekorán észhez nem tér, komoly veszélynek teszi ki magát.

A bocsok a téliálom tartama alatt születnek. Néha az egész bocs nem nyom többet születésekor, mint 200 grammot.

Bár a jegesmedvének sokkal nagyobb hideget kell kiállnia, mint bármilyen más medvefajtának, téliálmot csak a vemhes nőstények alusznak. Ezek lyukat ásnak maguknak a jégbe és hóba s hónapokat töltenek ott. Ez idő alatt megszülik kicsinyeiket, melyeket az anyamedve csak akkor visz ki szállásáról, ha már megfelelően kifejlődtek.

KERESZTREJTVÉNY

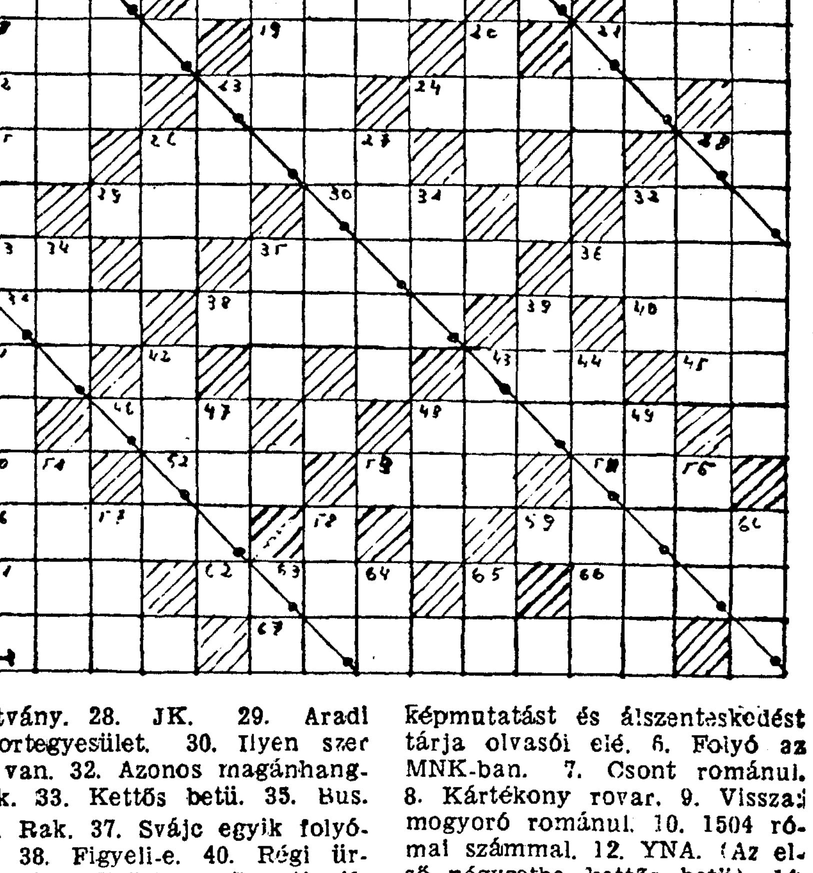

A keresztrejtvény hálóját három, átlóirányu, egymással párhuzamos egyenes vonal szeli át. A vonalakkal érintett és pontokkal megjelölt kockákba kerülő betük Majakovszkij két versének, valamint Osztrovszkij egyik közismert regényének cimét adják:

VIZSZINTES: 1. Nagy madár, névelővel. 4. E jelzővel illeti először Osztrovszkij az irót „Milyen legyen az iró a szovjet hazában?" cimü irásában. 9. A müvészi alkotások terén Gorkij önéletrajzi trilogiájának e második része volt a legjelentősebb (1916), (a nyil irányában folytatva). 11. Gorkij legismertebb regénye forditva (A 4. négyzetbe kettős betü). 13. Naiv. 14. KEA. 16. Pruss regényének cime. 17. Kevert uri. 18. Ilyen hid is van. 19. Kevert baj. 21. DLVE. 22. ITO. 23: Kavard a teát! 24. Lengyel—német határfolyó. 25. Félbeszakadt mozi! 26. Nyomtatvány. 28. JK. 29. Aradi sportegyesület. 30. Ilyen szer is van. 32. Azonos magánhangzók. 33. Kettős betü. 35. Bus. 36. Rak. 37. Svájc egyik folyója. 38. Figyeli-e. 40. Régi ürmérték. (Fölösleges ékezet). 41. Motorkerékpár márka. 43. G.O.Z. 45. Keresztül (ékezet hány). 46. E.E.F. 48. Bőrszin. 50. Lám. 52. Othello is ez volt. 53. Szilfa románul. 54. Kettő románul. 56. Gazdag — régi magyar szóval. 59. Szovjet-orosz költő és kiváló forditó. Különös érdeme, hogy orosz nyelvre forditotta a Szovjetunió soknyelvü népeinek irodalmát. 61. Becézett női név. 62. Azonos magánhangzók. 66. Osacsihang kettőzve. 67. Világhirü szovjet iró legismertebb regénye a „Vihar". (Első kockába két betü).

FÜGGŐLEGES: 2. Délkeletázsiai agresszív tömb, fonetikusan. 3. Kása fele. 4. Ezzel keni be a borbély az arcot. 5. Majakovszkij Amerikáról szóló versei közül ebben a burzsoá képmutatást és álszenteskedést tárja olvasói elé. 6. Folyó az MNK-ban. 7. Csont románul. 8. Kártékony rovar. 9. Vissza: mogyoró románul. 10. 1504 római számmal. 12. YNA. (Az első négyzetbe kettős betü). 14. Gorkijnak ez a könyve a forradalmat megelőző 4 évtized történetének müvészi áttekintése (a nyil irányába folytatva). 15. Év latinul. (Középső betü kettőzve olvasandó). 20. Állami bevétel. 21. Európai tenger közepe. 23. Korszak. 26. Veri. 27. Hegység Ázsiában. 28. Becézett fiunév. 31. Haladó szellemü amerikai költő. 32. Korea egynemü hangzói. 34. Orosz pengető népi hangszer. 35. Lóbetegség. 39. Azonos a függőleges 31-el. 42. Verne regényének hőse. 43. GRM. 44. Vissza: ijedez. 47. Agyba-... 48. Egymást követő betük az abc-ben. 49. Vissza: Eltipor. 51. Férfinév. 55. Három római számmal. 57. Bánatot. 58. Sör népiesen. 60. Részes határozó.

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 16—92, 30—87, 33—02. Kiadóhivatal: 28—34. Nyomda: 30—93, 20—77. Tip. IOIL Arad.